TAKVIM

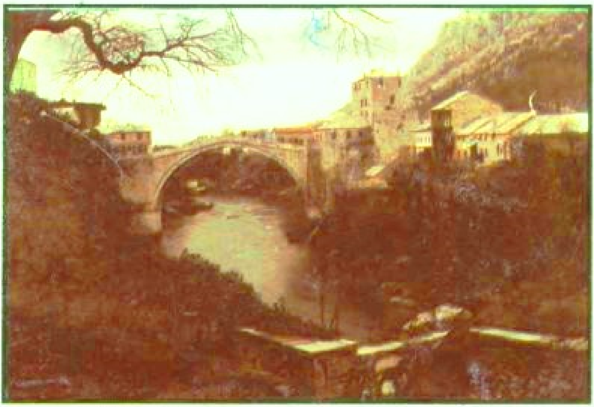

1994

TAKVIM

(1414. -1415. H. / 1994.)

Zenica, 1994.

TAKVIM 1994. (1414. - 1415. H) godina

Izdavač:
Predsjedništvo
Udruženja ilmijje u BiH Sarajevo

Za izdavača:
Hafiz Halil ef. Mehtić

Kompjuterska priprema:
TESA print Zenica

Tiraž:
20.000 primjeraka

Štampa:
"DOM ŠTAMPE" dd Zenica

Riječ izdavača

TAKVIM KAO SVJEDOK

Ovo je drugi Takvim koji se štampa u surovim ratnim okolnostima. Ovo je njegovo drugo svjedočenje patnji i stradanja muslimanskoga naroda, rušenja i razaranja, pljačkanja i otimanja njegovog topraka. Takvim je svjedok ovovremene gorke sudbine brojnih muslimanskih naroda, od Filipina preko Burme, Kašmira, Somalije, Kosova, Sandžaka ... pa sve do Bosne. Koliko još, gdje sve i do kada?

Međutim, Takvim je isto toliko, ili još više, svjedok da Muslimanima Bosne i Hercegovine baš u ovom vremenu sazrijeva svijest o sebi kao narodu, kao nacionalnom i političkom subjektu čije postojanje na ovom komadu zemlje Božije nije moguće ljudskom voljom pretvoriti u pepeo i zaborav. No, je li za istinsku i konačnu **pobjedu** Muslimanima dostatna **takva** samosvijest? Može li ona budući je iznuđena ali i ograničena ovim složenim uvjetima, neutralisati uzroke cikličnog ponavljanja stradanja muslimanskoga naroda?

Sve je prisutnije promatranje sadašnjeg stanja bosanskohercegovačkih muslimana u kontekstu globalnog historijskog i političkog toka kod ostalih muslimanskih naroda. Tako je Bosna već poređena sa Andaluzijom. Sa Palestinom još više. Traže se i pronalaze niti sličnosti. Muslimani su u svim tim i inim slučajevima pod žestokim udarom krstaške islamofobije i neutoljivog ekspanzionizma. Islamski svijet, premda krije svakovrsni potencijal, još uvijek nema snage da zauzme pripadajuću mu poziciju u svjetskim, globalnim i regionalnim

tokovima i jasno definiše svoje jedinstvene strateške ciljeve i interese i shodno njima zaštiti muslimanske skupine ma gdje se one nalazile.

Pođe li se tragom uzroka aktuelnog stanja i pozicije muslimanskih naroda nameće se davno izrečeni i mnogo ponavljani zaključak - muslimanima je, ma gdje oni živjeli, nužno buđenje i narastanje svijesti o sebi kao narodu Upute /Al-Mu'minun, 71/, narodu koji će biti svjedok protiv čovječanstva /Al-Hadždž, 78/, narodu koji pripada jednom Ummetu /Al-Anbija', 92 - Al-Mu'minun, 52/, narodu koji ima svoj Kitab /Al-A'raf, 52/, i narodu koji ima svoj put /Al-Mu'minun, 73 - Ya Sin, 61/. Ukoliko kod muslimana izostane svijest o sebi kao nosiocima **emaneta** i **šehadeta** oni postaju bezlična i bezsadržajna masa. A kada su muslimani takvi onda svakog trenutka mogu postati samo dio prošlosti i pouka novim generacijama. I Muslimani Bosne također!

Naš pečat je Islam i mi smo kao narod njime bitno određeni. Tako se naš čovjek kao musliman prepoznaje samo kroz elemente usvojenog islamskog sadržaja. Mi smo jedino kroz Islam mogli doći do svog autentičnog izraza u svim aferama ljudske djelatnosti. Sva naša duhovna i materijalna kultura je, zapravo, u onoj mjeri **naša** u kojoj je ponikla na islamskim osnovama. Potiskivanje te univerzalne dimenzije u fundiranju muslimanskoga bića i njeno svođenje u uske nacionalne, geografske ili političke okvire vodi bezdanoj podjeli i ponoru. Tako se gube temeljni sadržaji i vrijednosti na kojima se gradi naš životni sustav i slabe odbrambeni mehanizmi. A onda nestaju Kordove, Sevilje, Foče, Počitelji...

Bosanskohercegovački muslimani su upravo u vremenu ove teške kušnje nužno upućeni prepoznavanju cjelovitosti svoga muslimanskoga bića zbog kojeg su, bili oni toga svjesni ili ne, izvrgnuti kontinuiranom genocidu s krajnjom nakanom totalnog uništenja i iščeznuća tragova njihovog postojanja na ovim prostorima. Vrijeme je da zarad sopstvenog opstanka shvate svu pogubnost svoga lutanja po bespućima njima stranih ideologija, zaboravljanja Allaha dž.š. i samozaborava, odricanja od svoga identiteta i gubljenja subjektiviteta. Samo istinsko razaznavanje svojih korijena i progresivno vraćanje njima može iznjedriti davno izgubljenu snagu i samopouzdanje. Da je to proces koji traži puni napor i angažman ukupnog umnog potencijala našeg naroda i da ga kao takvog, na žalost, još nismo kadri kvalitetno pokrenuti i voditi zorno pokazuje i dalje prisutna dezorjentiranost, unutrašnje podjele pa i ostvareni sukobi.

Suočenost s pitanjem biološkog opstanka svojom složenošću i urgentnošću Muslimana ne ostavlja prostora novim eksperimentima, osobito ne novim greškama koje bi u momentima kada je neophodno pronaći izlaz iz ovog teškog stanja i povesti narod na **put spasa** vodile u ponor sve dublje, i što je najtragičnije, udjelom svojih grijeha izazvane kataklizme /Al-Šura, 30/. Muslimanski korpus, na sreću, nije u poziciji da mora tragati za svojim putem, on ga oduvijek ima - samo mu se treba vratiti. Muslimani će se jedino tako promijeniti u sebi, a s tim će inicirati i promjenu stanja u kojem se sada nalaze /Ar-Ra'd, 11/. **Pobjeda je blizu - onima koji su na Allahovoj strani** /Al-Ma'ida, 56/.

ZA PREDSJEDNIŠTVO
UDRUŽENJA ILMIJJE RBiH
Ibrahim Begović

HASAN EL-BENNA

DŽIHAD - BORBA NA ALLAHOVOM PUTU

BISMILLAHI RRAHMANI RRAHIM

Neka je hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova. Salavat i selam našem poslaniku Muhamedu a.s. predvodniku mudžahida, prvaku bogobojaznih i vođi svijetlih, njegovoj porodici, njegovim ashabima i svima koji se bore na putu njegova šeriata do Sudnjeg dana.

DŽIHAD JE OBAVEZA (FARZ) SVAKOM MUSLIMANU

Allah je propisao borbu (džihad) svakom muslimanu, kao neprikosnovenu obavezu koja se ni u kom slučaju ne smije i ne može izbjeći, uz izuzetno podsticanje na tu obavezu i naglašavanje velike nagrade za mudžahide i šehide, koju niko neće dostići izuzev onih koji to isto budu radili, slijedeći ih u njihovoj borbi. Oni su počašćeni duhovnim i praktičnim odlikama na ovom i budućem svijetu kojima niko osim njih nije počašćen.

Njihove čiste krvi su simbol pobjede na ovom svijetu i znak uspjeha na Ahiretu. Nasuprot njih, onima koji izbjegavaju i zanemaruju borbu, Uzvišeni Allah prijeti najžešćom kaznom. Naziva ih ružnim imenima i svojstvima. Kritikuje ih za kukavičluk, neangažovanje, slabost i izostajanje iz borbe. Pripremio je za njih poniženje još na ovom svijetu kojeg se neće

riješiti sve dok se ne budu borili, a na Ahiretu ih čeka kazna koje se neće moći spasiti, pa makar imali zlata koliko je brdo Uhud. Izostajanje i bježanje s bojnog polja okarakterisano je kao jedan od najtežih grijeha, odnosno jedan od sedam teških grijeha koji odvode u propast.

Ni jedan sistem, ni prijašnji ni sadašnji, ni vjerski ni laički, ne posvećuje pažnju borbi, vojsci i angažovanju cjelokupnog ummeta (naroda) zbijajući ga u jedinstveni borbeni red radi borbe za istinu svim silama, kao što to čini islam i njegova doktrina. Kuranski ajeti i hadisi časnog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, obiluju ovim plemenitim značenjima, pozivajući najrječitijim izrazima i najjasnijim stilom u džihad, borbu, vjerovanje i jačanje, tj. unapređenje odbrambenih i borbenih sredstava svih vrsta: kopnenih, pomorskih, i raznih drugih za sve prilike i okolnosti. Navešćemo nešto od toga samo kao primjer, bez namjere da navodimo sve ajete i hadise koji o tome govore, niti duža pojašnjenja i komentare na njih. Bogatstvo njihovih izraza, bljeStavilo njihovog objašnjenja, jasnoća njihovog značenja i snaga duhovnosti u njima dovoljni su za sve.

NEKI KURANSKI AJETI O DŽIHADU

Uzvišeni Allah u Kurani Kerimu kaže:

1. Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! - ne volite nešto, a ono može biti dobro po vas, nešto volite, a ono može da ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi neznate. (El-Bekare: 216)

Riječ kutibe (propisuje se) znači naređuje se, kao što je u ajetu: "Propisuje vam se post", u istoj suri i istim izrazom.

2. O vjernici, ne budite kao nevjernici koji govore o braći svojoj kada odu na daleke pute ili kada boj biju: "da su s nama ostali ne bi umrli i ne bi poginuli", da, Allah učini to jednom u srcima njihovim, i život i smrt Allahovo su djelo, On dobro vidi ono što radite. A ako vi na Allahovom putu poginete ili umrete, oprost i milost Allahova su zaista bolji od onoga što oni gomilaju. Bilo da umrete ili poginete, sigurno ćete se pred Allahom iskupiti. (Ali-Imran: 156-158).

Pogledaj kako se u prvom ajetu oprost i milost spominju zajedno s borbom i pogibijom na Allahovom putu, a u drugom ajetu se to ne spominje jer se ne spominje u njemu ništa u pogledu džihada. Uz to, u ovim ajetima se ukazuje da je kukavičluk svojstven nevjernicima, a ne vjernicima, pa razmisli kako se odslikava ovaj ajet.

3. Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovom putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga, radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati. Radovat će se Allahovoj milosti i nagradi i tome što Allah neće dopustiti da propadne nagrada onima koji su bili vjernici. One koji su se Allahu i Poslaniku i nakon zadobijenih rana odazvali, one između njih koji su dobro činili i bogobojazni bili, čeka velika nagrada. One kojima je, kada su im ljudi rekli: "Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate", to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: "Dovoljan je nama Allah i divan li je On Gospodar!" Oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah njima bude zadovoljan. A Allah je neizmjerno dobar. To vas je

samo šejtan plašio pristalicama svojim i nebojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici! (Ali-Imran: 169-175).

4. I neka se zato na Allahovom putu bore oni koji ne žale da žrtvuju život na ovom svijetu za onaj svijet. A onoga ko se bori na Allahovom putu, pa pogine ili pobjedi, Mi ćemo sigurno, obilno nagraditi." Sure (En-Nisa) od 71-78. ajeta. Pronađi ih u Mushafu da vidiš kako Allah podstiče muslimane na opreznost i učešće u borbi, bilo u velikim četama, bilo u malim skupinama, bilo pojedinačno, shodno okolnostima. I kako kori one koji izbjegavaju borbu, koji su kukavice i koji traže ovosvjetsku korist i kako oživljava ponos za zaštitu nemoćnih i pomaganje potlačenih. Kako borbu spominje zajedno sa namazom i postom objašnjavajući da je borba sastavni dio islama poput namaza i posta, i pobija sumnje neodlučnih i najsmjelije ohrabruje plašljivce da idu u borbu i u susret smrti širokih grudi i neustrašivo, naglašavajući im da će ih smrt neizbježno stići i da ako umru kao mudžahidi život će im biti višestruko nagrađen i ništa od onog što su uložili ili žrtvovali neće im biti zaboravljeno.

5. Kompletna sura (El-Enfal), podstiče na borbu i ustrajnost u njoj, te objašnjava propise o borbi. Zbog toga su je prvi muslimani, neka je Allah zadovoljan s njima, uzeli kao ratni recital i učili je kada bi bilo najteže i kada bi se borba najžešće rasplamsala. Dovoljno je iz te sure spomenuti samo riječi Uzvišenog Allaha: "I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje", pa sve do riječi Uzvišenog: "O vjerovjesniče, bodri vjernike na borbu! Ako vas bude dvadesetak izdržljivih, pobijedit će dvije stotine, ako vas bude stotina pobijedit će hiljadu

onih koji ne vjeruju, zato što su oni ljudi koji ne shvaćaju." (El-Enfal: 60–65).

6. Sura (Tevbe), takođe kompletna podstiče na borbu i objašnjava propise o njoj, a iz nje je dovoljno spomenuti riječi Uzvišenog Allaha u pogledu borbe protiv mnogobožaca koji krše obećanja: "Borite se protiv nih. Allah će ih rukama vašim kazniti i poniziti, a vas će protiv njih pomoći i grudi vjernika zaliječiti i iz srca njihovih brigu odstraniti. A Allah će onome kome On hoće oprostiti. Allah sve zna i mudar je." (Et-Tevbe 14 i 15 ajet).

Potom riječi Uzvišenog o borbi protiv sljedbenika Knjige: "Borite se protiv onih kojima je data Knjiga, a koji ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet, ne smatraju zabranjenim ono što Allah i Njegov poslanik zabranjuju i ne ispovjedaju istinski vjeru sve dok ne daju glavarinu poslušno i smjerno." (Et-Tevbe: 29).

Zatim dolazi poziv na opštu mobilizaciju u zvučnim i odjekujućim ajetima koji se završavaju riječima Uzvišenog: "Krećite u boj bili slabi ili snažni i borite se na Allahovom putu zalažući imetke svoje i živote svoje! To vam je da znate bolje." (Et-Tevbe: 41).

Potom, tu je prijeteći povik protiv onih koji su ostali kod svojih kuća kao kukavice i slabići, uz naglašavanje da im je za navijek uskraćena počast džihada, u riječima Uzvišenog: "Oni koji su izostali iza Allahova poslanika, veselili su se kod svojih kuća, mrsko im je bilo da se bore na Allahovom putu zalažući imetke svoje i živote svoje, jedni drugima su govorili: "Ne krećite u boj po vrućini." Recite: "Džehennemska vatra je još

vruća!" Kada bi oni samo znali, malo će se oni smijati, a dugo će plakati, bit će to kazna za ono što su zaslužili. I ako te Allah vrati ponovo nekima od njih, pa te zamole da im dopustiš da pođu s tobom u boj, ti im reci: "Nikad sa mnom nećete ići u boj i nikada se sa mnom protiv neprijatelja nećete boriti!" Bili ste zadovoljni što ste prvi put izostali, zato ostanite s onima koji ni onako ne idu u boj." (Et-Tevbe: 81-83).

Potom se ukazuje na položaj mudžahida na čijem je čelu njihov plemeniti predvodnik Muhammed a.s. uz objašnjenje da je to njegova časna uloga i sunnet tj. praksa njegovih ashaba, blistavih srećnika, u riječima Uzvišenog: "Ali, poslanik i oni koji s njim vjeruju bore se zalažući imetke svoje i živote svoje. Njima će svako dobro pripasti i oni će ono što žele ostvariti. Allah im je pripremio dženetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno boraviti. To je veliku uspjeh." (Et-Tevbe: 88 - 89).

Poslije toga dolazi sveopšta prisega koja nikom ne ostavlja, nikakve isprike o čemu govore riječi Uzvišenog: "Allah je od vjernika kupio živote njihove i imetke njihove u zamjenu za džennet koji će im dati. Oni će se na Allahovom putu boriti, pa ubijati i ginuti. On im je to zbilja obećao u Tevratu i Indžilu i Kuranu, a ko od Allaha dosljednije ispunjava obećanje svoje? Zato se radujte pogodbi svojoj koju ste s Njim ugovorili, i to je veliki uspjeh." (Et-Tevbe: 111).

7. Sura Kital (borba), a neki je nazivaju sura Muhammed a. s., a zamisli samo šta znači, da se jedna cjelokupna sura u Allahovoj mudroj Knjizi naziva 'SURETUL-KITAL" tj. (borba). Kaže se da temelj vojničkog duha predstavljaju pokornost i ustrojstvo. Uzvišeni Allah je ovaj temelj spomenuo u dva aje-

ta u Kuranu. Pokornost je navedena u ovoj suri u riječima Uzvišenog Allaha: "A oni koji vjeruju govore "Zašto se ne objavi jedna sura?", a kada bi objavljena jedna sura jasna i u njoj spomenuta borba, ti si mogao da vidiš one čija su srca pritvorena kako te gledaju pogledom pred smrt onesvješćenog, a bolja bi im bila poslušnost i razuman govor, a kada je borba već propisana, bolje bi im bilo da su prema Allahu iskreni." (Muhammed a.s.: 20-21).

Što se tiče ustrojstva ono je navedeno u suri Saff u riječima Uzvišenog: "Allah voli one koji se na Njegovu putu bore u redovima kao da su bedem čvrsti."(Es-Saff: 4)

8. Cjelokupna sura FETH govori o jednom od pohoda Allahova poslanika sallalllahu alejhi ve sellem. U njoj se ukazuje na jedan izuzetan slučaj u toku časnog džihada, u hladu jednog mubarek drveta, gdje je položena prisega na ustrajnost i smrt i ta prisega je urodila rezultatom smirenošću i pobjedom, o čemu govore riječi Uzvišenog Allaha.

"Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su Ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih i nagradit će ih skorom pobjedom i bogatim plijenom koji će uzeti, jer Allah je silan i mudar." (El-Feth: 18-19).

Ovo su brate samo neka mjesta na kojima je spomenut džihad, objašnjenje njegove vrijednosti, podsticanje vjernika na borbu i obećanje velike i lijepe nagrade mudžahidima. Allahova Knjiga je puna sličnih ajeta, pa je otvori, razmisli o onome što se spominje po ovom pitanju, vidjet ćeš čudo čuda i bit ćeš

iznenađen nemarnošću muslimana u pogledu prigrabljanja ove velike nagrade.

A sada ćemo ti predočiti neke hadisi šerife u tom pogledu.

IZBOR POSLANIKOVIH HADISA O DŽIHADU

1. Ebu Hurejre r.a. pripovjeda da je čuo Allahova poslanika (s.a.v.s.) kako kaže: "Tako mi Onog u čijoj je ruci moj život, da nije vjernika koji sebi ne mogu dozvoliti da izostanu iza mene, a ja nisam u stanju da im materijalno omogućim da idu, ne bih nikad izostao iz odreda koji se bori na Allahovom putu. Tako mi Onog u čijoj je ruci moj život, želim da poginem na Allahovom putu, pa da budem proživljen i ponovo poginem, pa da opet budem proživljen i opet poginem i da još jednom budem proživljen i opet poginem." (Buharija i Muslim).

Odred (Es-serijje) je vojna jedinica sa kojom ne ide glavni zapovjednik.

2. Ebu Hurejre r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Tako mi Onog u čijoj je ruci moj život, niko neće biti ranjen na Allahovom putu, a Allah najbolje zna ko je ranjen na Njegovom putu, a da neće doći na Sudnji dan, s bojom krvi, i mirisom miska."

3. Enes r. a. pripovjeda: "Moj amidža Enes b. Nadr nije učestvovao na Bedru, te je rekao: "Allahov poslaniče, izostao sam od prve borbe u kojoj si se borio protiv idolopoklonika.

Ako Allah dadne pa se budem borio protiv idolopoklonika, sigurno će se vidjeti šta ću uraditi." Kada je bila bitka na Uhudu i muslimani se otkrili, on je rekao: "Moj Gospodaru, molim Te da oprostiš ovo što su ovi (ashabi) učinili, a odričem se od onoga što su ovi drugi (idolopoklonici) učinili." Potom je jurnuo naprijed i stigao do Sa'da b. Muaza te rekao": "Džennet o Sa'de b. Muaze, tako mi Gospodara plemena Nadr, ja osjećam njegov miris iz pravca Uhuda." Sad je kasnije rekao: "Allahov poslaniče, nisam ja mogao raditi ono što je on radio." Enes dalje kaže: "Našli smo na njemu osamdeset i nekoliko što udaraca sabljom, što rana od koplja, što uboda od strijela. Našli smo ga ubijena i toliko izmasakrirana od strane idolopoklonika, da ga niko nije prepoznao osim njegove sestre, i to po jagodicama." Enes je još izjavio: "Smatrali smo da je u pogledu njega i njemu sličnih objavljen ajet: "Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju - nisu ništa izmjenili." (El-Ahzab) ajet 23., zabilježio Buharija.

4. Ummi Harise, kćerka Surake je došla Vjerovjesniku (s.a.v.s.) i rekla: Allahov vjerovjesniče, hoćeš li mi reći šta je sa Harisom, njega je neposredno pred bitku na Bedru pogodila jedna zalutala strijela, ako je u džennetu strpit ću se, a ako ne bude onda ću žestoko plakati." "Majko Harisova - odgovorio je on - u džennetu ima više stepeni, a tvoj sin je dospio u najviši, Firdevs." (Buharija).

Pogledaj brate kako je njima džennet odagnao sve brige i nedaće i omogućio im da se strpe i u najvećim nevoljama.

5. Abdullah B. Ebu Evfa r.a. kaže: "Allahov poslanik (s.a.v.s.) je rekao." "Znajte da je džennet pod sjenama sabalja." (Buharija, Muslim i Ebu Davud).

6. Zejd B. Halid El-Džuheni r.a. pripovijeda da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko opremi borca na Allahovom putu, kao da je i učestvovao u borbi, i ko se brine o porodici boraca na Allahovom putu kao da je i učestvovao u borbi." (Buharija, Muslim, Ebu Davud i Tirmizi). To jest ima nagradu borca.

7. Ebu Hurejre r. a. prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko spremi konja za Allahov put, vjerujući u Allaha i potvrđujući Njegovo obećanje, svako njegovo hranjenje, pojenje i izmet će zaista biti na njegovoj vagi na Sudnjem danu." (El-Buhari). U ovom smislu i sve drugo što spada u pripreme za džihad tretira se kao konj.

8. Ebu Hurejre r.a. prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) upitan:

- Ima li išta da je ravno borbi na Allahovom putu?

"Vi to ne bi mogli" odgovorio je on, te su mu oni dva ili tri puta ponovili isto pitanje, a on je uvijek odgovarao "Vi to ne bi mogli.", a onda je rekao: "Primjer boraca na Allahovom putu je kao primjer postača koji na namazu uči Allahove ajete i ne prekida ni post, ni namaz sve dok se borac ne vrati." (Buhari, Muslim, Tirmizi, Nesai i Ibn Madže).

9. Ebu Seid El-Hudri r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s) rekao: "Želite li da vas obavijestim ko je najbolji, a ko najgori čovjek? Jedan od najboljih ljudi je onaj koji djeluje na

Allahovom putu na svome konju ili devi ili na svojim nogama, sve dotle dok ga ne zadesi smrt, a jedan od najgorih ljudi je onaj koji čita Allahovu Knjigu, a ne pridržava se ničeg od nje." (Nesai)

10. Od Ibn Abasa r.a. se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahova poslanika (s.a.v.s.) kako kaže. "Dva oka neće dotaći džehennemska vatra: oko koje je zaplakalo iz straha prema Allahu i oko koje budno stražari na Allahovom putu." (Et-Tirmizi)

11. Ebu Umejre r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Draže bi mi bilo da poginem na Allahovom putu nego da posjedujem sve što se nalazi i u naseljima i u pustinji." (Nesai)

12. Rašid b. Sad r. a. prenosi od jednog ashaba da je neki čovjek upitao: "Allahov poslaniče, kako to da svi vjernici budu na kušnji u kaburu osim šehida? " pa je on odgovorio: "Blistavost sablje iznad njegove glave će ga zaštititi od kušnje." (Nesai)

Ovo je samo jedna odlika šehida, odmah u kaburu, a koliko ga tek odlika očekuje kasnije!

13. Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Šehid ne osjeti (bol) pri pogibiji osim kao što osjeti neko od vas kada vas se uštine." (Tirmizi, Nasai i Darimi)

Ovo je još jedna odlika šehida.

14. Ibn Mesud r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Našeg Uzvišenog Gospodara je zadivio jedan čovjek koji se borio na Allahovom putu, pa kada su se njegovi saborci povukli, on se sjetio šta ga čeka i vratio se u borbu sve dok nije bio ubijen. Tada je Allah rekao melekima: "Pogledajte ovog Mog roba! On se vratio u borbu iz želje za nagradom kod Mene i bojazni od Moje kazne, budite svjedoci da sam mu oprostio grijehe." (Ebu Davud)

15. Abdul-Hajr b.Sabit b.Kais b.Šemmas prenosi od svog oca, a ovaj od njegovog djeda da je rekao: "Jedna žena, po imenu Ummi Hallad, došla je prekrivena, Allahovom poslaniku (s.a.v.s.) da pita za svog sina koji je poginuo na Allahovom putu, pa su joj neki ashabi rekli: "Došla si da pitaš za svog sina, a prekrivena si." Ona je rekla: "Ako sam izgubila sina nisam izgubila život." Tada joj je Vjerovjesnik (s.a.v.s.) rekao: "Tvoj sin ima nagradu kao dvojica šehida." "Zašto to?" upitala je ona, a on je odgovorio: "Jer ga je ubio sljedbenik Knjige." (Ebu Davud).

Ovaj hadis upućuje na neophodnost borbe protiv sljedbenika Knjige (židova i kršćana), kao i na udvostručenje nagrade kod Allaha onima koji se bore protiv njih. Prema tome, džihad nije propisan samo protiv idolopoklonika, već protiv svih nemuslimana.

16. Od Sehla b. Hunejfa r.a. se prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko bude iskreno tražio šehadet (pogibiju na Allahovom putu), od Uzvišenog Allaha, Allah će mu dati stepene šehida, pa makar umro na svojoj postelji". (Muslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i Ibn Madže)

17. Hurejm b. Fatik kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko nešto podijeli na putu Uzvišenog Allaha to će mu biti upisano sedam stotina puta". (Nesai i Tirmizi i kaže da mu je sened dobar).

18. Ebu Hurejre r.a. kaže: " Jedan drug Allahova poslanika (s.a.v.s.) je prošao kroz jedan tjesnac u kom je bio izvor pitke vode, koji ga je zadivio pa je rekao: "Izdvojiću se od ljudi i boraviti u ovom tjesnacu". To je spomenuto Allahovom poslaniku (s.a.v.s.), pa je on rekao: "Ne čini to! Boravak nekog od vas na Allahovom putu vrijedniji je od klanjanja u njegovoj kući 70 godina. Ako želite da vam Allah oprosti i uvede vas u džennet borite se na Allahovom putu. Ko se bori na Allahovom putu koliko je između dvije muže deve zaslužio je dženet." (Tirmizi).

19. Mik'dam b. Ma'dikerb kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Šehid kod Allaha ima šest svojstava: odmah mu budu oprošteni grijesi, pokaže mu se mjesto u džennetu, pošteđen je kaburskog azaba, siguran je od najvećeg straha, na glavu mu se stavi kruna dostojanstva čiji je jedan biser bolji od cijelog dunjaluka i svega što je na njemu, biće oženjen sa 72 hurije i zauzimaće se za sedamdeset svojih rođaka." (Tirmizi i Ibn Madže).

20. Ebu Hurejre r.a. prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko se susretne sa Allahom bez ikakva traga džihada, srešće Allaha, a imaće na sebi nedostatak. (Tirmizi i Ibn Madže).

21. Enes r.a. priča da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko bude iskreno tražio šehadet (da bude šehid) dat će mu se

(njegova nagrada), pa makar i ne poginuo kao šehid." (Muslim)

22. Osman b.Affan r.a. prenosi od Vjerovjesnika (s.a.v.s.) da je rekao: "Ko provede jednu noć na Allahovom putu, kao da je 1000 noći postio i klanjao." (Ibn Madže).

23. Od Ebu Derda'a r.a. se prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Jedna borba na moru je kao deset borbi na kopnu. Onaj ko se zaputi na more isti je kao i onaj koji se koprca u svojoj krvi na Allahovom putu." (Ibn Madže)

U ovom hadisu se upućuje na pomorsko ratovanje i upozorava ummet na obavezu čuvanja i zaštite morskih obala i jačanja mornarice. S tim se može uporediti i vazdušna odbrana, što znači da Uzvišeni Allah borcima u vazduhoplovstvu na Njegovom putu još više uvećava nagradu.

24. Džabir b. Abdullah r.a. kaže: "Kada je na dan Uhuda ubijen Abdullah b.Amr b. Hizam Allahov poslanik (s.a.v.s.) je rekao: "Džabire, hoćeš li da te obavijestim šta je Uzvišeni Allah rekao tvom ocu?" "Svakako", odgovorio sam ja, a on je rekao: "Allah nije ni sa kim govorio osim iza zastora, a s tvojim ocem je govorio direktno i rekao - Moj robe, zaželi od mene šta hoćeš, da ću ti. - Gospodaru - rekao je on - proživi me pa da po drugi put poginem radi Tebe. - Ranije sam propisao da se ljudi ne vraćaju na zemlju - reče On. - Gospodaru, onda obavijesti one iza nas (o onom što je pripremljeno šehidima) rekao je on, pa je objavljeno: "Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovu putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga." (Ali-Imran:169) (Ibn Madže)

25. Enes prenosi od svoga oca r.a. da je Vjerovjesnik (s.a.v.s.) rekao: "Da ispratim borca na Allahovom putu i pomognem mu oko prtljaga izjutra ili naveče draže mi je od ovog svijeta i svega što je na njemu." (Ibn Madže)

26. Ebu Hurejre r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Trojica su Allahovi gosti: borac, hadžija, i onaj koji obavlja umru." (Muslim)

27. Ebu Derda' kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Šehid će se zauzimati za sedamdeset svojih rođaka".

28. Abdullah b. Omer prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ako budete prodavali uz kamatu i budete privrženi za stoku i poljoprivredu a ostavite džihad Allah će vam dati poniženje koje neće podići sa vas sve dok se ne vratite vašoj vjeri." (Ahmed i Ebu Davud, a. Hakim kaže da je vjerodostojan)

29. Ebu Hurejre r.a. pripovijeda: "Allahov poslanik i ashabi su se zaputili i stigli na Bedr prije idolopoklonika, a kad su idolopoklonici došli Alejhisselam je rekao ashabima: "Pođite u džennet prostran poput nebesa i zemlje"! Umejr B. Hammam je tada rekao: "Izvrsno" "Šta te je navelo da rekneš izvrsno"? Upitao je Allahov poslanik (s.a.v.s.), a on je odgovorio: "Allahov poslaniče, tako mi Allaha, ništa drugo osim želje da budem od džennetlija." "Ti si jedan od njih." Rekao je Alejhiselam, a on je izvadio nekoliko datula iz torbe i počeo ih jesti, a potom rekao: "Ako budem živio dok pojedem ove svoje datule to bi bio suviše dug život", potom je bacio ono što mu je ostalo od datula, i zatim se borio sve dok nije poginuo." (Muslim)

30. Ebu Imran priča: "Bili smo na području Vizantije i oni su nam se suprostavili ogromnom vojskom, ali su i muslimani izašli sa još većom vojskom. Na ćelu Egipćana bio je Ukbe b. Amir, a na čelu druge skupine bio je Fudale b. Ubejd. Jedan musliman iznenada krenu na Vizantijski tabor i uđe među njih, a ljudi povikaše: "Subhanallahi, svojim rukama se baca u propast." Tada je Ebu Ejjub El - Ensari ustao i rekao: "Ljudi, vi na takav način tumačite pomenuti ajet, a on je objavljen povodom nas ensarija. Kada je Allah ojačao Islam i njegovi pomagači postali mnogobrojni, mi smo jedni drugima tajno, mimo Allahova poslanika (s.a.v.s.) rekli: "Naši imeci propadoše, a Uzvišeni Allah je ojačao Islam i njegovi pomagači postali mnogobrojni, pa bi se mi mogli posvetiti našim imecima, popraviti ono što je upropašćeno, pa je Uzvišeni Allah objavio Poslaniku šta će nam odgovoriti: "Ne bacajte se svojim rukama u propast." Propast je predstavljala privrženost imetku i njegovo podizanje, a ostavljanje borbe. Ebu Ejjub je stalno učestvovao u borbama na Allahovom putu, pa je i ukopan u Vizantiji. (Tirmizi)

Pogledaj brate, kada je Ebu Ejjub ovo govorio on je bio u dubokoj starosti, nije bio ni mladić, ni srednjovječan čovjek, ali su mu srce i duša bili primjer za jake mladiće, jer ga je Allah učvrstio kroz jačinu Islama.

31. Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Ko umre, a nije učestvovao u borbi, niti sebi govorio da ide u borbu, taj je umro s ogrankom licemjerstva." (Muslim i Ebu Davud)

Ima mnogo hadisi šerifa koji govore o džihadu, o vrijednosti ratovanja na moru kao i o vrijednosti borbe protiv sljedbeni-

ka Knjige, te hadisi koji govore detaljno o propisima u pogledu borbe. Tih hadisa ima toliko da ih ne bi moglo obuhvatiti opširno djelo. Dovoljno je da spomenemo samo djelo "El ibre fima verede anillahi ve resulihi fil-gazvi vel-džihadi vel-hidžre" od Sejjid Hasan Siddik Hana koje je posvećeno ovoj temi i djelo Mešariul'ešvak ila mesar'il-uššak ve muširul - garam ila daris - selam, kao i poglavlja o džihadu u svim hadiskim djelima, gdje ima puno hadisa o tome.

STAV FIKHSKIH UČENJAKA O DŽIHADU

Do sada su navedeni ajeti kerimi i hadisi šerifi o vrijednosti džihada, a sada ćemo citirati dio onog što su fikhski učenjaci svih mezheba, pa čak i oni iz kasnijih generacija, u pogledu propisa o džihadu i neophodnosti pripreme za borbu, kako bi se vidjelo do koje je granice islamski ummet zanemario propise svoje vjere po pitanju džihada, a u pogledu kojih se slažu mišljenja svih muslimana, kroz sva stoljeća.

1. Autor djela "Medžmeul - enhur fi šerhi multekal-ebhur," objašnjavajući **propise o džihadu po Hanefijskom mezhebu**, kaže: "Riječ džihad leksički znači ulaganje svih govornih i djelatnih mogućnosti, a po šerijatskoj terminologiji džihad je borba protiv nevjernika i sve što ta borba podrazumijeva: tući ih, otimati im imovinu, rušiti im bogomolje, i razbijati kipove, s ciljem ojačanja dini Islama borbom protiv neprijatelja, štićenika koji prekrše obavezu i otpadnika (murtata) koji su najgori nevjernici u pogledu kršenja zadate obaveze, te nasilnika. Mu-

slimani imaju obavezu farzi - kifaje da ih napadnu, nakon što ih pozovu u Islam, pa makar ih oni i ne napali. Vladar je dužan da svake godine jedan ili dva puta pošalje ratni odred na nemuslimansku teritoriju, a podanici su obavezni da mu pomognu. Ako to neko od njih uradi sa ostalih je spala obaveza. Ako oni nisu dovoljni onda su dužni da pomognu najbliži, pa najbliži. Ako se ne može suprostaviti neprijatelju bez učešća svih muslimana, onda borba postaje dužnost farzi - ajn svakom muslimanu, isto kao i namaz. Džihad je farz na osnovu riječi Uzvišenog: "Borite se protiv idolopoklonika." Kao i Alejhiselamovih riječi:" Džihad ostaje sve do Sudnjeg dana." Prema tome, ako ga svi ostave svi su griješni. Dalje autor kaže: "Ako neprijatelj napadne jednu Islamsku zemlju ili pokrajinu svim njenim stanovnicima džihad postaje farzi - ajn, i tada kreće i žena, čak i bez dozvole muža i rob bez dozvole gospodara, kao i dijete bez dozvole roditelja i dužnik bez dozvole zajmodavca."

U djelu "El - bahr" stoji: "Ako jedna muslimanka bude zarobljena na Istoku, dužni su svi muslimani, pa čak i oni sa Zapada spašavati je sve dok se ne vrati u okrilje muslimana."

2. Autor knjige Belegatu salik li'akrebil mesalik fi mezhebil-imami Malik kaže: "Borba na Allahovom putu radi jačanja Allahove riječi, svake godine, je farzi kifaje, pa ako neko ispuni tu dužnost sa ostalih je spala obaveza. Borba će postati stroga dužnost svakog pojedinca (farzi - ajn), poput namaza i posta kad ga vladar pozove, ili ako neprijatelj napadne neko mjesto, u tom slučaju su svi stanovnici toga mjesta obavezni da idu u borbu, pa čak i stanovnici susjednih mjesta, ako ovi nisu u stanju sami da se odbrane. U takvoj situaciji dužni su da idu i

žena i rob pa makar im i branio muž, odnosno gospodar ili zajmodavac ako je čovjek zadužen. Ako se čovjek zavjetuje da će ići u borbu dužan je ispuniti taj zavjet. Roditelji mogu zabraniti odlazak u borbu samo kad se radi o borbi koja je fazi - kifaje. Otkup zarobljenika od neprijatelja, ako on sam nema čime da se otkupi predstavlja farzi - kifaje pa makar se morao uložiti imetak svih muslimana."

3. U tekstu El - minhadž imami Nevevije (Šafijskog mezheba) kaže se: "U doba Allahovog poslanika (s.a.v.s.)džihad je bio farzi kifaje, a neki učenjaci smatraju da je bio farzi ajn."

Što se tiče džihada nakon njega to zavisi od toga u kakvom su položaju nevjernici:

Ako su nevjernici u svojoj zemlji onda je džihad farzi kifaje, ako ga poduzme dovoljan broj muslimna sa ostalih je spala dužnost. A ako nevjernici uđu u neko naše područje stanovnici toga područja su obavezni da ga odbiju onim čime mognu i ako se mognu pripremiti za borbu obavezni su da se uključe čak i siromasi, djeca, dužnici i robovi bez dobijene saglanosti."

4. U djelu "El-mugni" Ibn Kudamea el - hanbelija stoji: "Džihad je farzi kifaje, ako ga sprovedu neki od muslimana sa ostalih spada obaveza. Džihad postaje farzi ajn u tri slučaja:

a) Kada se sretnu dvije vojske i sučelice sukobe dva tabora, svima koji su prisutni zabranjeno je (haram) uzimicanje i obavezni su da ostanu u borbi

b) Ako nevjernici uđu u neko mjesto, svi stanovnici tog mjesta su dužni da se bore protiv njih i da ih odbace.

c) Ako vladar pozove određene ljude dužni su da krenu s njim. A on treba da to najmanje jedan put godišnje čini. Ebu Abdullah Ahmed b. Hanbel je rekao: "Ne znam da li je i jedno djelo nakon farzova vrijednije od džihada. Borba na moru je još vrijednija od borbe na kopnu." Enes B. Malik r.a. pripovijeda: "Jedne prilike Allahov poslanik (s.a.v.s.) se probudio iz sna smiješeći se, pa je Ummi Haram upitala: "Šta te nasmiješilo Allahov poslaniče?" "Ljudi iz mog ummeta." odgovorio je on. "Koji su mi bili prikazani kao borci na Allahovom putu, kako plove pučinom mora, kraljevi na prijestoljima, ili poput kraljeva na prijestoljima." (Buharija i Muslim)

U nastavku ovog hadisa kaže se da je Ummi Haram tražila od Vjerovjesnika (s.a.v.s.) da zamoli Allaha za nju, pa da i ona bude jedna od njih. On je učinio dovu za nju, te je ona dugo živjela i dočekala da se ukrca u mornaricu muslimana koja je osvojila ostrvo Kipar. Ona je umrla na tom ostrvu, tu je sahranjena i tamo se nalazi mesdžid koji se njoj pripisuje. Neka je Allah zadovoljan njom.

5. Ibn Hazm Ez - Zahiri u djelu "El-Muhalla" kaže: "Džihad je farz, stroga dužnost muslimana, pa ako to učine oni koji su u stanju odbiti neprijatelja, napasti ga u njegovoj zemlji i zaštititi muslimanska strateška mjesta, sa ostalih spada dužnost, a ako nije dovoljno onda, su dužni i ostali. Uzvišeni Allah kaže: "**Krećite** u boj bili slabi ili snažni i borite se na Allahovom putu zalažući imetke svoje i živote svoje." (Tevbe: 4l)

Nije dozvoljeno ići u borbu bez dozvole roditelja osim u slučaju kad neprijatelj napadne muslimane i tada postaje obaveza svakom ko je u mogućnosti da im pomogne, da se odazove bez obzira da li roditelji dozvolili ili ne, osim u slučaju ako

bi jedno ili oboje nastradalo nakon njega, pa mu nije dozvoljeno ostaviti roditelja koji bi nastradao nakon njega.

6. Eš-Šefkani u "Es-Sejlul-džeraru" kaže: "Dokazi iz Kur'ana i Hadisa o obavezi borbe su toliko brojni da ih nije jednostavno sve nabrojati. Borba je farzi kifaje, tako da kad neko ispuni ovu obavezu sa ostalih spada dužnost. Prije nego iko ispuni ovu obavezu, ona je farzi ajn za svakog muslimana zaduženog islamskim propisima, kao i svako koga vladar pozove dužan je da se odazove i to mu je farzi ajn."

Iz navedenog se jasno vidi kako su svi učenjaci složni, bili mudžehidi bilo njihovi sljedbenici, prve i potonje generacije, da je džihad farzi kifaje islamskog ummeta radi širenja islama, i farzi ajn kad je u pitanju odbijanje nevjerničkog napada. Kao što je poznato danas su muslimani potčinjeni drugima i nevjernici nad njima vladaju. Njihova zemlja je pogažena i čast oskrnavljena. U njihovim poslovima sude njihovi neprijatelji, a simboli njihove vjere su odstranjeni iz njihovih zemalja, a da se i ne govori o njihovoj nemoći širenja islama. Stoga je sada neprikosnovena obaveza farzi ajn, da se pripremi svaki musliman da donese odluku za džihad, iskuplja ratnu opremu i čeka priliku da Allah izvrši ono što je određeno.

Da bi upotpunili ovu temu neophodno je napomenuti da muslimani u jednom od ranijih stoljeća, prije ovog mračnog stoljeća u kom je potpuno zamrlo njihovo samopouzdanje, nisu napustili džihad i zanemarili ga čak i učenjaci, sufije, profesionalci. Svi oni ranije su bili spremni za džihad. Abdullah b. Mubarek, pobožni učenjak, većinu svog vremena je provodio u džihadu, a takođe i Abdul-Vahid b. Zejd, pobožni sufija. Šekik

El-Belhi, sufijski šejh, u svoje doba je svoje učenike upućivao u džihad.

El-Bedrul-ajni, komentator buharije, poznati fikhski i hadiski učenjak, obećavo je jednu godinu ratovati, drugu godinu se baviti naukom, a treće godine obaviti hadž. Kadija Esed b. Furat El-Maliki u svoje doba je bio zapovjednik mornarice, a Imami Šafija je bio u stanju da odapne deset strijela i da pri tom ni jednom pogriješi.

Takvi su bili prvi muslimani, neka je Allah zadovoljan njima. A gdje smo mi u odnosu na ovu slavnu prošlost?!

ZAŠTO SE MUSLIMAN BORI?

U jednom periodu ljudi su optuživali Islam, zbog toga što je propisao džihad i dozvolio ubijanje, sve dok se nije obistinilo obećanje dato u ajetu: "Mi ćemo im pružiti dokaze naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina." (Fussilet: 53)

Danas i oni priznaju da je borbena gotovost najsigurniji način za očuvanje mira. Allah je propisao muslimanima borbu ne kao sredstvo nasilja, niti sredstvo za osiguravanje ličnih prohtjeva, nego kao zaštitu Islamskog poziva i garanciju mira, te za izvršenje najveće obaveze, čiji su teret muslimani preuzeli, obaveze upućivanja ljudi na istinu i pravednost.

Kao što je propisao borbu Islam isto tako poziva i na mir. Uzvišeni Allah kaže: "Ako oni budu skloni miru, budi i ti sklon i pouzdaj se u Allaha." (El - Enfal: 61) Musliman je kre-

tao u borbu, a u duši mu je bilo samo jedno: boriti se da Allahova riječ bude gornja. Njemu je njegova vjera propisala da se ovom namjerom ne miješa nikakav drugi cilj. Želja za časću mu je haram, želja za ugledom mu je haram, želja za imetkom mu je haram, krađa ratnog plijena mu je haram, namjera da bespravno nekog savlada mu je haram, a samo jedna stvar mu je dozvoljena, a to je da ponudi svoju krv i svoju dušu u interesu svoje vjere i upućivanja ljudi. Haris b. Muslim b. Haris pripovijeda od svog oca da je rekao: "Allahov poslanik (s.a.v.s.) nas je poslao u jednu izvidnicu, pa kad smo stigli do mjesta koje smo trebali napasti, požurio sam svog konja i otišao ispred svojih drugova. Predame su izašli mještani i zacvilili, te sam im ja rekao: "Izgovorite **la ilahe illellah**, bit ćete zaštićeni." Oni su to izgovorili, ali su mene moji drugovi korili, govoreći: "Uskratio si nam ratni plijen." Kad smo se vratili Božijem poslaniku (s.a.v.s.) oni su ga izvjestili o onome što sam učinio, pa me on pozvao i odobrio moj postupak, a potom mi rekao: "Uzvišeni Allah ti je za svakog čovjeka propisao toliku i toliku nagradu", i dodao: "Što se tiče mene, ja ću ti napisati oporuku iza mene." On je to učinio, zapečatio i predao meni. (Ebu Davud)

Šedad Ibnul Hadi r. a. priča da je jedan beduin došao i primio Islam pred Vjerovjesnikom a potom rekao: "Krenut ću s tobom.", te ga je Vjerovjesnik (s.a.v.s.) preporučio nekim ashabima. Uskoro je došlo do jedne bitke u kojoj je Vjerovjesnik (s.a.v.s.) nešto zarobio, a zatim to podijelio, te i njemu nešto dodijelio, pa je on rekao:

- Šta je ovo?

- To sam ti dodijelio, odgovorio je Alejhiselam, a on reče:

- Ja tebe ne slijedim radi toga, nego te slijedim da bi bio pogođen ovdje - on pokaza rukom na grkljan - strijelom poginem i uđem u džennet.

Tada je Alejhiselam rekao: "Ako budeš iskren prema Allahu, On će dati da ti se želja ispuni."

Potom su se zadržali izvjesno vrijeme, a onda su krenuli u borbu protiv neprijatelja. Uskoro su ga donijeli Alejhiselamu pogođenog strijelom baš ondje gdje je pokazao, pa je vjerovjesnik (s.a.v.s.) upitao: "Je li to on? " "Da" Odgovorili su oni, a on je onda rekao: "Bio je iskren prema Allahu, pa mu je On dao ono što je želio. On je zatim umotan u ogrtač Vjerovjesnika (s.a.v.s.), te ga je on postavio ispred i klanjao mu dženazu, u kojoj se čulo da je rekao: "Moj Bože, ovaj Tvoj rob je učinio hidžru u ime Tebe, poginuo kao šehid i ja to svjedočim." (En - Nesai)

Ebu Hurejre r. a. pripovijeda da je jedan čovjek rekao: "Allahov poslaniče neko hoće da ide u borbu radi ovosvjetske koristi, a na Allahovom putu?" "On nema nikakve nagrade." Odgovorio je Alejhiselam, i ovaj mu je to tri puta ponovio, a on je svaki put odgovarao da nema nikakve koristi. (Ebu Davud).

Ebu Musa r. a. kaže: "Allahov poslanik (s.a.v.s.), je upitan o čovjeku koji se bori iz hrabrosti, ili se bori da bi se vidio njegov položaj, pa ko je od njih na Allahovom putu?" Na to je on odgovorio: "Ko se bori da Allahova riječ bude gornja on je na Allahovom putu." (Ovaj hadis su zabilježila petorica prenosioca hadisa u svojim zbirkama)

Kada se pročitaju doživljaji ashaba neka je Allah s njima zadovoljan, i njihovi postupci u krajevima koje su osvojili, uočit će se njihovo sustezanje od bilo kakvih želja i prohtjeva i njihova skoncentrisanost na osnovni i temeljni cilj, a to je upućivanje ljudi na Istinu, tako da Allahova riječ bude gornja. Isto tako će se uočiti kolika je zabluda optuživati ih da im je bio cilj pokoravanje naroda, iskorištavanje drugih i sticanje materijalne koristi.

SAMILOST U ISLAMSKOJ BORBI

Kao što borba u Islamu ima najplemenitiji cilj, isto tako su i njegova sredstva najvrednija. Tako je Uzvišeni Allah zabranio nasilje rekavši: "Ne prelazite granice, jer Allah ne voli one koji prekoračuju granice." (Bekare: 190)

Isto tako je naredio pravednost čak i prema neprijateljima i protivnicima rekavši: "Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete, pravedni budite, to je najbliže čestitosti." (El - Maide 8)

Osim toga On upućuje muslimane do krajnje granice milosti.

Prema tome musliman kada se bori on ne čini nasilje i ne postupa nemoralno i ne masakrira leševe, ne krade i ne pljačka imovinu, ne obeščašćuje nikoga i ne zlostavlja. Dakle muslimani su u ratu najbolji ratnici, a umiru najbolji poštovaoci mira. Burejde r.a. kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) imao običaj da kad određuje vojskovođu za neku vojsku ili odred,

oporuči mu da bude bogobojazan i čini dobro muslimanima koji su s njim, a zatim bi rekao: "Borite se u ime Allaha na Allahovom putu. Borite se protiv onih kojih ne vjeruju u Allaha. Borite se ali ne utajite ratni plijen. Ne činite pronevjeru. Ne masakrirajte nikoga i ne ubijajte djecu." (Muslim)

Ebu Hurejre kaže da je Allahov poslanik (s.a.v.s.) rekao: "Kada napadate klonite se lica (ne udarajte sabljom po licu). (Buharija i Muslim)

Ibn Mesud r.a. kaže da je Allahov poslanik rekao: "Vjernici ubijaju na najblaži način" (Ebu Davud)

Abdullah b.Jezd El Ensari r.a. je rekao: "Allahov poslanik (s.a.v.s.) je zabranio pljačkanje i masakriranje." (El-Buhari) Isto tako je zabranjeno ubijanje žena, djece, staraca, kao i likvidiranje ranjenika, uznemiravanje svećenika i pobožnjaka i svih pošteđenih koji nisu učestvovali u borbi. Gdje je ova milost u odnosu na zvjerske napade "civilizovanih" i njihove strašne zločine? Gdje su njihva međunarodna prava, naspram ove božanske sveobuhvatne pravde?

Moj Bože, daj da muslimani shvate i nauče svoju vjeru i spasi svijet od ovih tmina svjetlošću Islama.

DODATAK O DŽIHADU

Među mnogim muslimanima je rašireno mišljenje da je borba protiv neprijatelja mali džihad, a da postoji drugi veliki džihad i to borba sa samim sobom. Mnogi od njih za to uzimaju dokaz riječi koje se prenose: "Vratili smo se iz malog džiha-

da u veliki džihad." - A šta je to veliki džihad upitali su oni, a on je rekao: "Džihad srca ili džihad duše." Neki pokušavaju ovim odvratiti ljude od važnosti borbe i pripreme za nju, odluke da se ide u džihad i kretanja putem džihada.

Spomenuti tekst, po ispravnom mišljenju nije hadis. Emirul-mu'minin i hafiz u hadisu Ibn Hadžer u "Tesdidul-kavsi" kaže: "On je poznat u narodu, a ustvari je to izreka Ibrahima b.Abla." El-Iraki, ocjenjujući hadise iz "Ihjau-ulumid-dina", kaže: "Prenosi ga Bejherkija slabim senedom od Džabira i prenosi ga Hatib u svom tarihu od Džabira."

Međutim on i kad bi bio sahih, ni u kom slučaju ne bi odvraćao od džihada, i pripreme za izbavljanje muslimanskih zemalja te izbacivanja nevjerničkog neprijateljstva iz njih. Već bi značio neophodnost borbe sa samim sobom sve dok čovjek ne bude sva svoja djela radio, iskreno u ime Allaha dž.š.

Ovo treba da se zna.

Ima još nekih stvari o džihadu, kao što je naređivanje dobra i odvraćanje od zla. U jednom hadisu stoji: "Jedan od najvećih džihada je riječ istine pred nepravednim vladarom." Međutim ništa to ne može priskrbiti čovjeku najveći šehadet (deredžu šehida) i nagradu mudžahida, osim da se bori ili bude ubijen na Allahovom putu.

NA KRAJU

Braćo, narod koji dobro zna umrijeti i zna kako se časno umire, njemu Allah poklanja ugledan život na ovom svijetu i vječno blagostanje na Ahiretu, a zabluda koja nas je učinila poniženim nije ništa drugo osim ljubav prema ovom svijetu i strah od smrti. Dakle pripremite se za veliko djelo i žudite za smrću, pa ćete dobiti život.

Znajte da je smrt neizbježna i da ona dolazi samo jedan put, pa ako učinite da ona bude na Allahovom putu, onda je to i zarada (korist) na ovom svijetu i nagrada na Ahiretu. Ništa vam se ne može dogoditi, osim onog što vam je Allah propisao.

Dobro razmislite o riječima Uzvišenog Allaha: "Zatim vam je poslije nevolje, spokojstvo ulio, san je neke od vas uhvatio, a drugi su se brinuli samo o sebi, misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pogani misle, i govoreći: "Gdje je pobjeda koja nam je obećana?" Recite: "O svemu odlučuje samo Allah." Oni u sebi kriju ono što tebi ne pokazuju. "Da smo se za bilo šta pitali," govore oni, "ne bi smo ovdje izginuli." "I da ste u kućama svojim bili, opet bi oni kojima je suđeno da poginu na mjestu pogibije svoje, izašli." Da bi Allah ispitao ono što je u vašim grudima i da bi istražio ono što je u vašim srcima, a Allah zna svačije misli." (Ali-Imran 154)

Prema tome znajte da časnom smrću postižete potpunu sreću. Neka nam Allah podari čast da budemo šehidi na Njegovom putu!

Sa arapskog preveo:
Hasan ef. Makić prof.

Hfz. Halil Mehtić

STAV ISLAMA O SILOVANJU ŽENA

Hvala Allahu Jedinome, kojemu se na iskušenjima zahvaljujemo Njemu koji je obećao strpljivim vjernicima olakšanje i utjehu nakon nevolje i teškoće, te pobjedu nakon poraza. Neka je blagoslov i mir Njegov na posljednjeg poslanika Muhammeda alejhissalatu vesselam, koji je kazao: - Džennet je pod hladovima sablji."

Čim jedna zajednica u svome djelovanju prestane priznavati apsolutne vrijednosti, ne preostaje joj ništa drugo nego sukobi, volja za moći, za uživanjem, za rastom. To je rat svih protiv svih... To nazadovanje civilizacije izazvalo je formiranje kulture očaja i izrodilo život bez smisla. Sve je dozvoljeno, čak i zločin. I tako smo mi izloženi svim brutalnim nasiljima pojedinaca, grupa i naroda. Ravnoteža straha postaje zakon tih bestijalnih odnosa među ljudima na svim razinama društvenog života." (R.Garaudy, Živi Islam, str. 23)

U svjetlu ovog citata možemo promatrati i ratne strahote na bosanskohercegovačkim prostorima što su ih i inicirali srpsko-crnogorski agresori. Silovanje žene kao najokrutniji oblik nasilja je u stvari smišljeni čin koji ruši i oskrnavljuje žensku ličnost, njenu čast i dostojanstvo. Sa nježnijom konstitucijom u odnosu na muškarca koji je još i naoružan, činom silovanja

ona je posebno hendikepirana i unižena. Iz tih razloga ona se uglavnom dovodi u očajna i beznadežna stanja, što pokazuju pokušaji izvršenja samoubistva, kod nekih slučajeva. I pored neprijateljskog pokušaja da ovim činom muslimanku moralno degradira i slomi njenu islamsku ličnost, islam ne samo da štiti integritet njene ličnosti već je stavlja u istu ravan sa onima koji su učinili najveću žrtvu na Božijem putu. U Kur'anu se kaže"

> "— Onima koji se isele i koji budu iz zavičaja svoga prognani, i koji budu na Mome putu mučeni, i koji se budu borili i poginuli, sigurno ću preko rđavih djela njihovih preći i sigurno ću ih u džennetske bašće kroz koje će rijeke teći uvesti, nagrada će to od Allaha biti,a u Allaha je nagrada najljepša." (Alu Imran: 195)

Dakle, silovana muslimanka nije de fakto ponižena, obešćašćena niti griješna, nego je zbog terora nad njenim bićem izdignuta na stepen **mučenice** i one kojoj su grijesi oprošteni. To razumijemo i iz slijedećeg slučaja. Naime, Vail bin hadžer prenosi da je jedna žena u doba Muhammeda alejhissalatu vesselam izašla radi namaza u džamiji, kojom prilikom ju je presreo neki čovjek i izvršio nad njom silovanje. Odmah nakon toga se žurno udaljio, ali je ubrzo naišla skupina ljudi kojima se dotična žena požalila i rekla: - Onaj čovjek je uradio sa mnom tako i tako, - nakon čega su ga uhvatili i priveli Poslaniku alejhissalatu vesselam. On joj se obratio rekavši: - IZHEBI FEKAD GAFERALLAHU LEKI - Slobodno idi, tebi je Allah oprostio, - a za prestupnika je naredio, - IRDŽIMUHU - kamenujte ga. - (Prenose Tirmizi i Ebu Davud)

Ovom izjavom Poslanika alejhissalatu vesselam je određena kazna za počinioca ovog gnusnog dijela. To je smrtna kazna kamenovanjem.

Shodno navedenom Kur'ansko-hadiskom stavu, muslimani se moraju s posebnom pažnjom i obazrivošću odnositi prema silovanim ženama. Kao takve oni ih ne smiju izbjegavati, gledati s podozrenjem ili smatrati manje vrijednim od ostalih. Dapače, muževi udatih žena kao i mladići trebaju imati toliko razumjevanja i plemenitosti i nastaviti daljnji bračni život, odnosno ženiti se s njima. U tom smislu navodimo i stav dvojice vrhunskih islamskih učenjaka Dr Jusufa Kardavija i Muhameda Gazalija koji su tokom ljetošnjeg simpozijuma 92.g. što je organiziran u Zagrebu na sličnu temu, apelovali na muslimane da ih žene i da se brinu o njima kako bi se što brže i bezbolnije vratili u normalne tokove svakodnevnog života.

Mogućnost prekida trudnoće

S obzirom da određen broj silovanih žena ostane u drugom stanju nameće se problem prekid trudnoće. Pošto je u ovom slučaju trudnoća rezultat prisilnog spolnog akta, postavlja se pitanje da li je s islamske tačke gledišta dozvoljeno izvršiti abortus. U interesu davanja decidnog šeriatsko-pravnog rješenja, Mešihat IZ. za BiH se obratio uglednim islamskim institucijama u svijetu, sa zahtjevom da se za BiH. muslimane da odgovor na ovo pitanje. Odgovor sadržava slijedeće: "Imajući u vidu da mnogi islamski učenjaci dozvoljavaju prekid trudnoće i u normalnim okolnostima u periodu od 120 dana, a budući je ova tdudnoća rezultat nasilja od strane neprijateljske vojske, prekid trudnoće uperiodu do 120 dana, se u ovakvim slučajevima pogotovu dozvoljava"

Navedena fetva se temelji na vjerodostojnoj predaji od Božijeg poslanika sallallahu alejhi ve sellem u kojoj stoji: "Vi se u utrobama vaših majki formirate prvih 40 dana kao kap sjemena, zatim isto toliko kao ugrušak, pa kao gruda mesa. Potom bude poslan melek koji udahne dušu, a zatim se odrede četiri stvari; opskrba, rok trajanja života, njegova djela, te da li će biti sretan ili nesretan..." (prenose Buhari i Muslim)

Iz ovog hadisa se razumije da plod u majčinoj utrobi oživi nakon četiri mjeseca. Pobačaj do ovog roka podrazumjeva otstranjivanje bića u koje još nije udahnut život, dok pobačaj poslije ovog roka podrazumijeva otstranjivanje, odnosno uništenje živog bića kojemu je pored ostalog, već određen rok trajanja života. Nasilno prikraćivanje tog roka je ravno ubistvu zbog čega islam zabranjuje abortus poslije 120 dana trudnoće. U slučaju da je ugrožen život majke, a postoje uslovi, dozvoljeno je izvršiti abortus i nakon ovog perioda.

Odnos silovane majke prema novorodženčetu

Ako muslimanki bude onemogućeno izvršiti abortus ili je neki drugi razlozi u tome spriječe, nakon čega ona rodi neželjeno dijete, aktuelizira se pitanje dječijeg odgoja i zbrinjavanja. Budući da je sve prisutnija pojava negiranja materinstva, kao i nezavidnog statusa djeteta u široj društvenoj zajendici, na naš upit, neki islamski učenjaci su dali određene šeriatsko-pravne stavove. Muhammed bin Salih iz Saudi Arabije je u odgovoru kazao slijedeće: "Dijete koje rodi žena nakon silovanja, smatra se njenim zakonitim djetetom a ona je njegova stvarna majka. Dijete će biti musliman, slijediće svoju majku iako je počinitelj silovanja odnosno otac, bezbožnik. U principu, na osnovu šeriatskog pravila, dijete slijedi boljeg roditelja, tj. onog koji je

musliman. **Zbog toga majka je obavezna da se brine o njemu i ona ga se ne može odreći.** Nakon što majka preuzme brigu o njegovom podizanju i zbrinjavanju, dijete će i formalno pripasti njoj. Kazaće se sin ili kći te i te, odnosno djetetu će se pridodati njeno prezime. Međutim, ukoliko nije moguće pripisati ga majci onda će mu se odrediti neko neodređeno prezime koje neće označavati nikakvu određenu rodbinsku pripadnost.

Ukoliko se ipak desi da majka iz bilo kojih razloga odbije prihvatiti novorođenče, društvena zajednica je obavezna da preuzme starateljstvo o njemu. Uz ratnu siročad i ova djeca bi mogla biti zbrinuta u posebnim domovima. Tako bi se bezbolnije zatajilo njihovo porijeklo i način dolaska na ovaj svijet. Bez obzira da li se djeca odgajala kod majki, u domovima ili na nekim durgim mjestima, njih treba tretirati kao i svu ostalu djecu. Uistinu, ona nisu kriva zbog načina na koji su rođena. Što se muslimana tiče oni ne samo da trebaju odagnati od sebe eventualnu rezervisanost i odbojnost prema njima, nego moraju zbog njihovog posebnog socijalnog statusa biti brižni i pažljivi. I zvanična Islamska Zajednica mora na tom planu kao i planu njihovog konkretnog zbrinjavanja dati svoj maksimalni doprinos. Vlastitim snagam a i uz pomoć ostalih relevantnih faktora te brojnih humanitarnih organizacija, ona će ako Bog da u rješavanju ovog komplesnog problema dati svoj puni doprinos.

Glas utjehe

Silovane muslimanke ne smiju očajavati i predavati se. Zlo koje ih je zadesilo je samo dio sveukupnog muslimanksog iskušenja i patnji. To je njihova sudbina s kojom se moraju pomiriti i dostojanstveno, hrabro i uzdignute glave se suočiti sa

stvarnošću. Osjećaj slabosti i poniženosti u svim situacijama je stran muslimanskom biću. Eventualno pomirenje s poniženjem skrenulo bi ih s puteva vjere.

No da bi se silovane muslimanke lakše održale na putu islama, obaveza je svih ostalih da ih pomažu i ukazuju im svoju pažnju i razumijevanje. U interesu razotkrivanja srpsko-crnogorskih zlodjela one će svoju nevolju obavezno prijaviti i ispričati određenim institucijama, inače će u interesu vlastite moralnosti i poštivanja islamskih načela, nasilje nad sobom tajiti. Iz istih razloga, obaveza je svih muslimana da eventualna saznanja o gnusnom činu silovanja takođe prikrivaju. To će biti njihova pomoć i doprinos ucviljenim muslimankama. U tom smislu Poslanik alejhissalatu vesselam je rekao: "Ko sakrije manu i nedostatak jednom muslimanu Allah će sakriti njegovih stotinu na Sudnjem danu." (Prenosi Buhari)

U svojoj božanskoj naravi Allah Uzvišeni toleriše nevjerovanje (kufur) ali ne trpi nasilje (zulum). Za nasilje On kažnjava još na ovom svijetu. U jednom posebnom obraćanju ljudima Allah dželešanuhu je rekao: "O robovi moji ja sam nasilje zabranio sebi lično, a i među vama sam ga učinio zabranjenim, pa ga nipošto ne činite." (Prenosi Muslim)

Uz naše masovno i organizirano pružanje otpora agresorskoj sili nadajmo se njihovom užasnom kažnjavanju. U Kur'anu je rečeno:

> "A ti nikako ne misli da Allah ne motri na ono
> što rade silnici. On im samo pušta do dana kada
> će im oči ostati zabezeknute." (Ibrahim: 42)

TABELA KOREKCIJA U ODNOSU NA GODIŠNJU VAKTIJU ZA SARAJEVO

Prva kolona iza imena mjesta predstavlja korekciju po geografskoj dužini, cijeli broj predstavlja stepene, a decimalni minute. Za svaki stepen geografske dužine vremenska korekcija je 4 minute, a za svaku minutu geografske dužine vremenska korekcija je 4 sekunde.

Druga kolona iza imena mjesta predstavlja izračunatu vremensku korekciju izrađenu u minutama, sa znakom (+) za mjesta zapadno od Sarajeva i sa znakom (-) za mjesta istočno od Sarajeva.

Mjesto	Raz. st.	Raz. m.	Mjesto	Raz. st.	Raz. m.
Banja Luka	+1,14	+5	Kotor Varoš	+1,04	+4
Bihać	+2,34	+10	Livno	+1,25	+5
Bijeljina	-0,51	-3	Ljubuški	+0,54	+3
Bos. Dubica	+1,37	+6	Maglaj	+0,23	+1
B. Gradiška	+1,09	+4	Mostar	+0,37	+2
B. Krupa	+2,16	+9	Mrkonjić grad	+1,24	+5
B. Novi	+2,05	+8	Nevesinje	+0,22	+1
B. Petrovac	+2,05	+8	Prijedor	+1,44	+7
Brčko	-0,23	-1	Prnjavor	+0,40	+3
Bugojno	+0,58	+4	Prozor	+0,41	+3
Cazin	+2,27	+10	Rogatica	-0,34	-2
Čajniče	-0,36	-2	Srebrenica	-0,43	-3
Derventa	+0,29	+2	Stolac	+0,27	+2
Doboj	+0,11	+1	Teslić	+0,35	+2
Duvno	+1,14	+5	Tešanj	+0,26	+1
Foča	-0,23	-1	Travnik	+0,46	+3
Fojnica	+0,29	+2	Trebinje	+0,05	+0
Gacko	-0,07	0	Tuzla	-0,15	-1
Glamoč	+1,35	+8	Vel. Kladuša	+2,38	+10
Goražde	-0,33	-2	Visoko	+0,16	+1
Gračanica	+0,06	+1	Višegrad	-0,53	-3
Jajce	+1,06	+4	Vlasenica	-0,32	-2
Kladanj	-0,15	-1	Zenica	+0,29	+2
Ključ	+1,37	+6	Zvornik	-0,37	-2
Konjic	+0,34	+2	Žepče	+0,25	+1

JANUAR 1994. - 1414. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Su	18	***REDŽEB 1414.***	05	31	07	15	11	51	14	01	16	25	17	57
2	Ne	19		05	31	07	15	11	51	14	02	16	26	17	58
3	Po	20		05	31	07	16	11	52	14	03	16	27	17	59
4	Ut	21		05	32	07	16	11	52	14	04	16	28	18	00
5	Sr	22	Posljednja četvrt 01 02 m	05	32	07	16	11	53	14	05	16	29	18	01
6	Če	23		05	32	07	15	11	53	14	06	16	30	18	02
7	Pe	24	**Džuma**	05	32	07	15	11	54	14	06	16	31	18	03
8	Su	25		05	32	07	15	11	54	14	07	16	32	18	04
9	Ne	26		05	32	07	15	11	55	14	08	16	33	18	05
10	Po	27	Uoči Lejletul-miradža	05	32	07	14	11	55	14	09	16	34	18	06
11	Ut	28		05	31	07	14	11	55	14	10	16	35	18	06
12	Sr	29	Mijena mjeseca 00 h 11 m	05	31	07	14	11	56	14	11	16	36	18	07
13	Če	30		05	31	07	13	11	56	14	12	16	37	18	08
14	Pe	1	*ŠABAN 1414.* **Džuma**	05	51	07	15	11	56	14	13	16	39	18	09
15	Su	2		05	31	07	12	11	57	14	14	16	40	18	10
16	Ne	3		05	30	07	12	11	57	14	15	16	41	18	11
17	Po	4		05	29	07	11	11	57	14	16	16	43	18	12
18	Ut	5		05	29	07	11	11	58	14	18	16	44	18	13
19	Sr	6	Prva četvrt 21 h 28 m	05	29	07	10	11	58	14	19	16	45	18	14
20	Če	7		05	29	07	09	11	58	14	20	16	46	18	15
21	Pe	8	**Džuma**	05	28	07	08	11	59	14	21	16	47	18	16
22	Su	9		05	28	07	08	11	59	14	22	16	48	18	17
23	Ne	10		05	27	07	07	11	59	14	23	16	49	18	18
24	Po	11		05	27	07	08	11	59	14	24	16	51	18	20
25	Ut	12		05	26	07	05	12	00	14	25	16	52	18	21
26	Sr	13		05	25	07	04	12	00	14	26	16	54	18	22
27	Če	14	Lejletul-berata Pun mjesec 14 h 25 m	05	24	07	05	12	00	14	28	16	55	18	23
28	Pe	15	**Džuma**	05	24	07	03	12	00	14	29	16	57	18	25
29	Su	16		05	23	07	02	12	00	14	30	16	58	18	26
30	Ne	17	Zadnji dan Zemherija	05	22	07	01	12	01	14	31	16	59	18	27
31	Po	18	Prvi dan Hamsina	05	21	07	00	12	01	14	32	17	01	18	28

FEBRUAR 1994. - 1414. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlazak sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalazak sunca)		Jacija	
[illegible]	U sedmici	Po hidžri		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Ut	19		05	20	06	59	12	01	14	33	17	02	18	29
2	Sr	20		05	19	06	58	12	01	14	34	17	04	18	30
3	Če	21	Posljednja četvrt 09 h 07 m	05	18	06	56	12	01	14	35	17	05	18	31
4	Pe	22	Džuma	05	17	06	55	12	01	14	36	17	07	18	32
5	Su	23		05	16	06	54	12	01	14	38	17	08	18	33
6	Ne	24		05	15	06	53	12	01	14	39	17	10	18	35
7	Po	25		05	14	06	51	12	02	14	41	17	11	18	36
8	Ut	26		05	13	06	50	12	02	14	42	17	12	18	37
9	Sr	27		05	12	06	48	12	02	14	43	17	14	18	39
10	Če	28	Mlađ mjeseca 15 h 31 m	05	11	06	47	12	02	14	44	17	15	18	40
11	Pe	29	Džuma	05	10	06	46	12	02	14	45	17	16	18	41
12	Su	1	*RAMAZAN 1414.*	05	08	06	44	12	02	14	45	17	17	18	42
13	Ne	2		05	07	06	45	12	02	14	46	17	18	18	43
14	Po	3		05	06	06	42	12	02	14	47	17	20	18	45
15	Ut	4		05	05	06	40	12	02	14	48	17	21	18	46
16	Sr	5		05	04	06	39	12	02	14	49	17	23	18	49
17	Če	6		05	02	06	37	12	01	14	50	17	24	18	49
18	Pe	7	Džuma Prva četvrt 19 h 48 m	05	00	06	36	12	01	14	51	17	25	18	50
19	Su	8	Prva džemre	05	59	06	35	12	01	14	52	17	27	18	51
20	Ne	9		04	57	06	33	12	01	14	53	17	28	18	52
21	Po	10		04	56	06	32	12	01	14	54	17	30	18	53
22	Ut	11		04	54	06	30	12	01	14	55	17	31	18	54
23	Sr	12		04	53	06	28	12	01	14	56	17	32	18	55
24	Če	13		04	52	06	27	12	01	14	57	17	34	18	57
25	Pe	14	Džuma	04	50	06	25	12	01	14	58	17	35	18	58
26	Su	15	Pun mjesec 02 h 16 m Drugo džemre	04	48	06	25	12	00	14	59	17	36	18	59
27	Ne	16		04	47	06	22	12	00	15	00	17	37	19	01
28	Po	17	Dan pobjede na Bedru	04	45	06	20	12	00	15	01	17	38	19	02

MART 1994. - 1414. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikin-dija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Ut	18		04	42	06	18	12	00	15	03	17	40	19	05
2	Sr	19		04	40	06	16	12	00	15	04	17	41	19	06
3	Če	20		04	38	06	15	11	59	15	04	17	42	19	09
4	Pe	21	Posljednja četvrt 17 h 54 m	04	37	06	13	11	59	15	05	17	44	19	09
5	Su	22		04	35	06	11	11	59	15	07	17	45	19	10
6	Ne	23		04	34	06	09	11	59	15	08	17	46	19	11
7	Po	24		04	32	06	08	11	59	15	09	17	48	19	13
8	Ut	25		04	30	06	07	11	58	15	10	17	49	19	14
9	Sr	26	Uoči Lejletul - Kadra	04	28	06	05	11	58	15	10	17	50	19	15
10	Če	27	Babe 1. dan	04	27	06	03	11	58	15	11	17	52	19	17
11	Pe	28	**Džuma**	04	25	06	01	11	58	15	12	17	53	19	18
12	Su	29	Mijena mjeseca 08 h 06 m	04	23	05	59	11	57	15	12	17	54	19	19
13	Ne	30		04	21	05	58	11	57	15	12	17	56	19	21
14	Po	1	***ŠEVAL 1414.*** Ramazanski Bajram 1. dan	04	19	05	56	11	57	15	13	17	57	19	22
15	Ut	2	Ramazanski Bajram 2. dan	04	16	05	54	11	58	15	14	17	58	19	23
16	Sr	3	Ramazanski bajram 3. dan	04	15	05	52	11	56	15	15	17	59	19	24
17	Če	4	Babe zadnji dan	04	13	05	50	11	56	15	16	18	00	19	26
18	Pe	5	**Džuma**	04	11	05	48	11	56	15	17	18	01	19	27
19	Su	6		04	09	05	46	11	55	15	17	18	02	19	28
20	Ne	7	Prva četvrt 13 h 15 m	04	07	05	44	11	55	15	18	18	04	19	30
21	Po	8	Sultan Nevroz	04	05	05	43	11	55	15	19	18	05	19	31
22	Ut	9		04	03	05	41	11	54	15	20	18	06	19	32
23	Sr	10		04	01	05	39	11	54	15	20	18	08	19	34
24	Če	11		04	00	05	37	11	54	15	21	18	09	19	35
25	Pe	12	**Džuma**	03	58	05	36	11	53	15	21	18	10	19	36
26	Su	13		03	56	05	34	11	53	15	22	18	11	19	38
27	Ne	14	Pun mjesec 13 h 11 m	04	53	06	32	12	53	16	22	19	13	20	40
28	Po	15		04	51	06	31	12	53	16	23	19	14	20	41
29	Ut	16		04	48	06	29	12	52	16	23	19	15	20	42
30	Sr	17		04	47	06	27	12	52	16	24	18	16	20	43
31	Če	18		04	45	06	25	12	52	16	24	19	18	20	45

APRIL 1994. - 1414. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Iki-ndija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po mjesecu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Pe	19	Džuma	04	43	06	23	12	51	16	25	19	19	20	47
2	Su	20		04	40	06	21	12	51	16	25	19	20	20	48
3	Ne	21	Posljednja četvrt 04 h 56 m	04	38	06	19	12	51	16	25	19	21	20	49
4	Po	22		04	[illegible]	06	17	12	50	16	25	19	22	20	50
5	Ut	23		04	33	06	15	12	50	16	26	19	23	20	52
6	Sr	24		04	31	06	14	12	50	16	27	19	24	20	53
7	Če	25		04	29	06	12	12	50	16	28	19	24	20	55
8	Pe	26	Džuma	04	27	06	10	12	49	16	28	19	27	20	57
9	Su	27		04	25	06	08	12	49	16	29	19	28	20	58
10	Ne	28		04	23	06	06	12	49	16	30	19	29	21	00
11	Po	29	Mijena mjeseca 02 h 18 m	04	21	06	05	12	48	16	30	19	31	21	02
12	Ut	1	***ZUL'KADE 1414.***	04	18	06	04	12	48	16	31	19	32	21	03
13	Sr	2		04	16	06	02	12	48	16	31	19	33	21	05
14	Če	3	Prvi dan Nisana	04	14	06	00	12	48	16	31	19	34	21	06
15	Pe	4	Džuma	04	12	05	58	12	47	16	31	19	36	21	08
16	Su	5		04	09	05	57	12	47	16	32	19	37	21	09
17	Ne	6		04	07	05	55	12	47	16	32	19	38	21	11
18	Po	7		04	05	05	53	12	47	16	32	19	39	21	13
19	Ut	8	Prva četvrt 04 h 35 m	04	02	05	52	12	46	16	33	19	40	21	15
20	Sr	9		04	01	05	50	12	46	16	33	19	41	21	16
21	Če	10		03	59	05	48	12	46	16	34	19	42	21	18
22	Pe	11	Džuma	03	57	05	40	12	46	16	35	19	43	21	19
23	Su	12	Pun mjesec 21 h 46 m	03	55	05	45	12	46	16	35	19	45	21	21
24	Ne	13		03	52	05	43	12	45	16	36	19	46	21	22
25	Po	14		03	50	05	42	12	45	16	36	19	47	21	24
26	Ut	15		03	48	05	40	12	45	16	36	19	48	21	26
27	Sr	16		03	46	05	59	12	45	16	37	19	50	21	28
28	Če	17		03	43	05	38	12	45	16	38	19	51	21	30
29	Pe	18	Džuma	03	41	05	36	12	45	16	38	19	52	21	32
30	Su	19		03	38	05	35	12	44	16	38	19	53	21	33

MAJ 1994. - 1414. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Ne	20		03	36	05	33	12	44	16	38	19	55	21	35
2	Po	21	Posljednja četvrt 15 h 33 m	03	34	05	32	12	44	16	39	19	56	21	37
3	Ut	22		03	32	05	30	12	44	16	39	19	57	21	39
4	Sr	23		03	30	05	29	12	44	16	39	19	58	21	40
5	Če	24		03	28	05	27	12	44	16	39	20	00	21	42
6	Pe	25	**Džuma**	03	26	05	26	12	44	16	40	20	01	21	44
7	Su	26		03	24	05	25	12	44	16	40	20	02	21	46
8	Ne	27		03	22	05	23	12	44	16	40	20	03	21	47
9	Po	28		03	20	05	22	12	44	16	41	20	04	21	49
10	Ut	29	Mijena mjeseca 19 h 08 m	03	18	05	21	12	44	16	41	20	05	21	51
11	Sr	1	***ZUL - HIDŽDŽE 1414.***	03	16	05	19	12	44	16	42	20	06	21	53
12	Če	2		03	14	05	18	12	44	16	42	20	07	21	55
13	Pe	3	**Džuma**	03	12	05	17	12	44	16	43	20	08	21	57
14	Su	4		03	10	05	16	12	44	16	44	20	09	21	58
15	Ne	5		03	08	05	15	12	44	16	44	20	11	22	00
16	Po	6		03	06	05	14	12	44	16	45	20	12	22	02
17	Ut	7		03	04	05	13	12	44	16	45	20	13	22	04
18	Sr	8	Prva četvrt 14 h 51 m	03	02	05	12	12	44	16	45	20	14	22	05
19	Če	9	Jevmul - Arefe	03	01	05	11	12	44	16	46	20	15	21	27
20	Pe	10	**Džuma** Kurban Bajram 1. dan	02	59	05	10	12	44	16	46	20	16	22	08
21	Su	11	Kurban Bajram 2. dan	02	57	05	09	12	44	16	46	20	17	22	10
22	Ne	12	Kurban Bajram 3. dan Ledenjaci	02	55	05	08	12	44	16	46	20	18	22	12
23	Po	13	Kurban Bajram 4. dan Ledenjaci	02	53	05	07	12	44	16	46	20	19	22	14
24	Ut	14	Ledenjaci	02	51	05	07	12	44	16	46	20	20	22	15
25	Sr	15	Puni mjesec 05 h 40 m	02	50	05	06	12	44	16	47	20	21	22	17
26	Če	16		02	48	05	05	12	44	16	47	20	22	22	18
27	Pe	17	**Džuma**	02	46	05	04	12	44	16	47	20	23	22	20
28	Su	18		02	44	05	03	12	44	16	47	20	24	22	21
29	Ne	19		02	43	05	03	12	44	16	48	20	25	22	23
30	Po	20		02	42	05	02	12	45	16	49	20	26	22	25
31	Ut	21		02	41	05	01	12	45	16	49	20	27	22	26

JUNI 1994. - 1414./1415 H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po hidžretu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Sr	22	Posljednja četvrt 06 h 03 m	02	30	05	01	12	45	16	49	20	27	22	27
2	Če	23		02	28	05	00	12	45	16	49	20	28	22	29
3	Pe	24	Džuma	02	36	05	00	12	45	16	49	20	28	22	30
4	Su	25		02	33	04	59	12	45	16	49	20	29	22	32
5	Ne	26		02	34	04	59	12	46	16	50	20	30	22	34
6	Po	27		02	33	04	58	12	46	16	51	20	31	22	35
7	Ut	28		02	32	04	58	12	46	16	51	20	31	22	36
8	Sr	29		02	31	04	57	12	46	16	51	20	32	22	37
9	Če	30	Mijena mjeseca 10 h 27 m	02	30	04	57	12	46	16	51	20	33	22	38
10	Pe	1	***MUHARREM 1415.*** **Džuma, Nova Hidžretska g.**	02	30	04	57	12	47	16	52	20	33	22	38
11	Su	2		02	29	04	57	12	47	16	52	20	34	22	39
12	Ne	3		02	28	04	57	12	47	16	53	20	34	22	40
13	Po	4		02	27	04	56	12	47	16	53	20	35	22	41
14	Ut	5		02	27	04	56	12	47	16	54	20	36	22	42
15	Sr	6		02	27	04	56	12	48	16	54	20	36	22	42
16	Če	7	Prva četvrt 21 h 58 m	02	27	04	56	12	48	16	54	20	36	22	42
17	Pe	8	Džuma	02	27	04	56	12	48	16	54	20	37	22	43
18	Su	9		02	27	04	56	12	48	16	54	20	37	22	43
19	Ne	10	Jevmul - Ašura	02	26	04	56	12	48	16	54	20	38	22	44
20	Po	11		02	26	04	57	12	49	16	55	20	38	22	44
21	Ut	12		02	26	04	57	12	49	16	55	20	38	22	43
22	Sr	13		02	27	04	57	12	49	16	55	20	38	22	45
23	Če	14	Pun mjesec 13 h 34 m	02	27	04	57	12	49	16	55	20	38	22	44
24	Pe	15	Džuma	02	28	04	58	12	49	16	55	20	38	22	44
25	Su	16		02	28	04	58	12	49	16	55	20	39	22	44
26	Ne	17		02	29	04	59	12	50	16	56	20	39	22	44
27	Po	18		02	30	04	59	12	50	16	56	20	39	22	44
28	Ut	19		02	31	04	59	12	50	16	56	20	39	22	44
29	Sr	20		02	32	05	00	12	50	16	56	20	38	22	43
30	Če	21	Posljednja četvrt 21 h 32 m	02	32	05	00	12	50	16	56	20	38	22	43

JULI 1994. - 1414./1415. H. GOD.

DAN Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu	Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora h	Zora m	Izlaz sunca h	Izlaz sunca m	Podne h	Podne m	Ikindija h	Ikindija m	Akšam (izlaz Sunca) h	Akšam (izlaz Sunca) m	Jacija h	Jacija m
1	Pe	22	**Džuma**	02	33	05	00	12	51	16	56	20	38	22	43
2	Su	23		02	34	05	01	12	51	16	56	20	38	22	43
3	Ne	24		02	35	05	02	12	51	16	56	20	38	22	43
4	Po	25		02	36	05	02	12	51	16	56	20	38	22	42
5	Ut	26		02	37	05	03	12	52	16	56	20	37	22	41
6	Sr	27		02	39	05	03	12	52	16	56	20	37	22	40
7	Če	28		02	40	05	04	12	52	16	56	20	37	22	39
8	Pe	29	**Džuma** Mijena mjeseca 23 h 38 m	02	41	05	05	12	52	16	56	20	36	22	38
9	Su	30		02	42	05	05	12	52	16	56	20	36	22	37
10	Ne	1	***SAFER 1415.***	02	44	05	06	12	52	16	57	20	36	22	37
11	Po	2		02	46	05	07	12	53	16	57	20	36	22	36
12	Ut	3		02	48	05	08	12	53	16	57	20	35	22	34
13	Sr	4		02	50	05	09	12	53	16	57	20	35	22	33
14	Če	5		02	52	05	10	12	53	16	57	20	34	22	32
15	Pe	6	**Džuma**	02	53	05	11	12	53	16	56	20	33	22	30
16	Su	7	Prva četvrt 03 h 13 m	02	55	05	11	12	53	16	56	20	33	22	29
17	Ne	8		02	56	05	12	12	53	16	56	20	32	22	28
18	Po	9		02	58	05	13	12	53	16	56	20	31	22	27
19	Ut	10		03	00	05	14	12	53	16	56	20	30	22	25
20	Sr	11		03	02	05	15	12	53	16	56	20	29	22	24
21	Če	12		03	04	05	16	12	54	16	56	20	28	22	22
22	Pe	13	**Džuma** Pun mjesec 22 h 17 m	03	06	05	17	12	54	16	56	20	27	22	21
23	Su	14		03	08	05	18	12	54	16	56	20	26	22	19
24	Ne	15		03	10	05	20	12	54	16	56	20	25	22	18
25	Po	16		03	11	05	21	12	54	16	55	20	24	22	16
26	Ut	17		03	13	05	22	12	54	16	55	20	25	22	14
27	Sr	18		03	15	05	23	12	54	16	54	20	22	22	12
28	Če	19		03	17	05	23	12	54	16	54	20	21	22	11
29	Pe	20	**Džuma**	03	19	05	24	12	54	16	53	20	20	22	09
30	Su	21	Posljednja četvrt 14 h 41 m	03	21	05	25	12	54	16	53	20	19	22	07
31	Ne	22		03	23	05	20	12	54	16	52	20	17	22	05

AVGUST 1994. - 1415. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po hidžretu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Po	23		03	23	05	27	12	53	16	51	20	16	22	03
2	Ut	24	Alikan	03	26	05	29	12	53	16	50	20	15	22	01
3	Sr	25		03	28	05	30	12	53	16	50	20	14	21	59
4	Če	26		03	30	05	31	12	53	16	50	20	13	21	57
5	Pe	27	Džuma	03	30	05	32	12	53	16	50	20	12	21	55
6	Su	28		03	35	05	33	12	53	16	49	20	11	21	54
7	Ne	29	Mijena mjeseca 10 h 46 m	03	37	05	34	12	53	16	49	20	09	21	52
8	Po	1	***REBI'UL - EVVEL 1415.***	03	38	05	35	12	53	16	48	20	08	21	50
9	Ut	2		03	40	05	37	12	53	16	48	20	07	21	49
10	Sr	3		03	42	05	38	12	53	16	47	20	05	21	46
11	Če	4		03	43	05	39	12	52	16	46	20	04	21	44
12	Pe	5	Džuma	03	47	05	40	12	52	16	45	20	02	21	42
13	Su	6		03	48	05	41	12	52	16	44	20	00	21	40
14	Ne	7	Prva četvrt 07 h 58 m	03	49	05	42	12	52	16	43	19	59	21	38
15	Po	8		03	52	05	44	12	52	16	43	19	58	21	36
16	Ut	9		03	54	05	45	12	52	16	43	19	56	21	34
17	Sr	10		03	55	05	46	12	51	16	42	19	54	21	32
18	Če	11		03	56	05	47	12	51	16	41	19	53	21	30
19	Pe	12	Mevlud - rođenje Muhammeda a.s.	03	58	05	48	12	51	16	41	19	51	21	27
20	Su	13		04	00	05	49	12	51	16	40	19	49	21	25
21	Ne	14	Puni mjesec 08 h 48 m	04	02	05	50	12	50	16	39	19	48	21	23
22	Po	15		04	03	05	51	12	50	16	38	19	46	21	21
23	Ut	16		04	05	05	52	12	50	16	37	19	45	21	19
24	Sr	17		04	07	05	53	12	50	16	37	19	43	21	17
25	Če	18		04	09	05	55	12	49	16	36	19	42	21	15
26	Pe	19	Džuma	04	10	05	56	12	49	16	35	19	40	21	12
27	Su	20		04	12	05	57	12	49	16	34	19	39	21	10
28	Ne	21		04	14	05	58	12	49	16	33	19	37	21	08
29	Po	22	Posljednja četvrt 08 h 42 m	04	16	05	59	12	48	16	32	19	35	21	06
30	Ut	23		04	17	06	00	12	48	16	30	19	33	21	04
31	Sr	24		04	19	06	01	12	48	16	29	19	31	21	02

SEPTEMBAR 1994. - 1415. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Če	25		04	20	06	02	12	47	16	28	19	29	20	59
2	Pe	26	**Džuma**	04	23	06	03	12	47	16	27	19	28	20	58
3	Su	27		04	23	06	04	12	47	16	26	19	26	20	56
4	Ne	28		04	25	06	05	12	46	16	25	19	24	20	54
5	Po	29	Mijena mjeseca 20 h 34 m	04	26	06	07	12	46	16	24	19	22	20	51
6	Ut	30		04	28	06	08	12	46	16	23	19	20	20	49
7	Sr	1	***REBI'UL - AHIR 1415.***	04	29	06	09	12	45	16	22	19	18	20	47
8	Če	2		04	31	06	10	12	45	16	21	19	17	20	45
9	Pe	3	**Džuma**	04	33	06	11	12	45	16	20	19	15	20	43
10	Su	4		04	34	06	13	12	44	16	19	19	13	20	41
11	Ne	5		04	35	06	14	12	44	16	17	19	11	20	39
12	Po	6	Prva četvrt 13 h 35 m	04	37	06	15	12	44	16	16	19	09	20	37
13	Ut	7		04	38	06	16	12	43	16	14	19	08	20	35
14	Sr	8		04	40	06	17	12	43	16	13	19	06	20	33
15	Če	9		04	41	06	19	12	43	16	12	19	04	20	31
16	Pe	10	**Džuma**	04	43	06	20	12	42	16	11	19	02	20	29
17	Su	11		04	44	06	21	12	42	16	10	19	00	20	26
18	Ne	12		04	46	06	22	12	42	16	09	18	58	20	24
19	Po	13	Pun mjesec 22 h 02 m	04	47	06	23	12	41	16	08	18	57	20	22
20	Ut	14		04	48	06	24	12	41	16	07	18	55	20	20
21	Sr	15	Međunjavice zadnji dan	04	49	06	25	12	40	16	05	18	53	20	18
22	Če	16		04	51	06	26	12	40	16	03	18	51	20	16
23	Pe	17	**Džuma**	04	52	06	27	12	40	16	02	18	49	20	14
24	Su	18		04	54	06	28	12	39	16	01	18	47	20	12
25	Ne	19		03	55	05	30	11	59	15	00	17	45	19	10
26	Po	20		03	56	05	31	11	39	14	59	17	43	19	08
27	Ut	21		03	57	05	32	11	38	14	57	17	41	19	06
28	Sr	22	Posljednja četvrt 01 h 42 m	03	59	05	33	11	38	14	56	17	40	19	05
29	Če	23		04	00	05	35	11	38	14	55	17	38	19	03
30	Pe	24	**Džuma**	04	01	05	30	11	37	14	54	17	37	19	01

OKTOBAR 1994. - 1415. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlazak sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalazak Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Su	25		04	02	05	37	11	37	14	53	17	35	18	59
2	Ne	26		04	02	05	38	11	37	14	51	17	33	18	57
3	Po	27		04	04	05	40	11	36	14	49	17	31	18	55
4	Ut	28		04	06	05	41	11	36	14	48	17	29	18	53
5	Sr	29	Mijena mjeseca 04 h 56 m	04	07	05	42	11	36	14	47	17	27	18	51
6	Če	1	*DŽUMADEL - ULA 1415*	04	08	05	43	11	36	14	45	17	25	18	47
7	Pe	2	Džuma	04	09	05	44	11	35	14	43	17	24	18	46
8	Su	3		04	11	05	45	11	35	14	42	17	22	18	45
9	Ne	4		04	11	05	46	11	35	14	41	17	20	18	43
10	Po	5		04	13	05	47	11	34	14	40	17	18	18	42
11	Ut	6	Prva četvrt 20 h 18 m	04	15	05	49	11	34	14	38	17	16	18	40
12	Sr	7		04	16	05	50	11	34	14	37	17	15	18	39
13	Če	8		04	17	05	51	11	34	14	36	17	13	18	38
14	Pe	9	Džuma	04	18	05	53	11	33	14	35	17	11	18	36
15	Su	10		04	19	05	54	11	33	14	33	17	09	18	34
16	Ne	11		04	21	05	[illegible]	11	33	14	32	17	08	18	33
17	Po	12		04	22	05	57	11	33	14	31	17	07	18	32
18	Ut	13		04	23	05	58	11	33	14	30	17	05	18	30
19	Sr	14	Pun mjesec 13 h 19 m	04	24	05	59	11	32	14	28	17	03	18	29
20	Če	15		04	26	06	00	11	32	14	27	17	02	18	27
21	Pe	16	Džuma	04	27	06	02	11	32	14	26	17	00	18	25
22	Su	17		04	28	06	03	11	32	14	25	16	58	18	23
23	Ne	18		04	29	06	05	11	32	14	23	16	57	18	22
24	Po	19		04	30	06	06	11	32	14	22	16	55	18	20
25	Ut	20		04	31	06	07	11	31	14	21	16	54	18	19
26	Sr	21		04	32	06	08	11	31	14	20	16	52	18	17
27	Če	22	Posljednja četvrt 17 h 45 m	04	33	06	09	11	31	14	18	16	51	18	16
28	Pe	23	Džuma	04	35	06	10	11	31	14	17	16	49	18	15
29	Su	24		04	36	06	12	11	31	14	16	16	48	18	14
30	Ne	25		04	37	06	13	11	31	14	15	16	46	18	12
31	Po	26	Lučin	04	38	06	14	11	31	14	14	16	45	18	11

NOVEMBAR 1994. - 1415. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikin-dija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Ut	27		04	39	06	15	11	31	14	13	16	43	18	10
2	Sr	28		04	40	06	17	11	31	14	11	16	42	18	09
3	Če	29	Mijena mjeseca 14 h 37 m	04	42	06	18	11	31	14	10	16	41	18	08
4	Pe	30	**Džuma**	04	43	06	20	11	31	14	09	16	40	18	07
5	Su	1	***DŽUMADEL - AHIR 1415.***	04	44	05	21	11	31	14	08	16	39	18	06
6	Ne	2		04	45	06	22	11	31	14	07	16	37	18	04
7	Po	3		04	46	06	24	11	31	14	06	16	36	18	03
8	Ut	4		04	47	06	25	11	31	14	05	16	35	18	02
9	Sr	5		04	48	06	27	11	31	14	04	16	34	18	01
10	Če	6	Prva četvrt 07 h 15 m	04	49	06	28	11	31	14	03	16	32	18	00
11	Pe	7	**Džuma**	04	51	06	29	11	31	14	02	16	31	17	59
12	Su	8		04	52	06	31	11	31	14	01	16	30	17	58
13	Ne	9	Kasum	04	54	06	32	11	32	14	01	16	29	17	57
14	Po	10		04	55	06	33	11	32	14	01	16	28	17	56
15	Ut	11		04	56	06	34	11	32	14	00	16	27	17	55
16	Sr	12		04	56	06	35	11	32	13	59	16	26	17	54
17	Če	13		04	57	06	37	11	32	13	58	16	25	17	53
18	Pe	14	**Džuma** Pun mjesec 07 h 58 m	04	58	06	38	11	32	13	57	16	24	17	52
19	Su	15		04	59	06	39	11	33	13	57	16	23	17	52
20	Ne	16		05	00	06	41	11	33	13	56	16	22	17	51
21	Po	17		05	01	06	42	11	33	13	55	16	21	17	50
22	Ut	18		05	03	06	43	11	33	13	54	16	21	17	50
23	Sr	19		05	04	06	45	11	34	13	54	16	20	17	50
24	Če	20		05	05	06	46	11	34	13	54	16	19	17	49
25	Pe	21	**Džuma**	05	07	06	47	11	34	13	53	16	19	17	49
26	Su	22	Posljednja četvrt 08 h 05 m	05	08	06	48	11	35	13	53	16	19	17	49
27	Ne	23		05	09	06	50	11	35	13	53	16	18	17	48
28	Po	24		05	09	06	51	11	35	13	52	16	18	17	48
29	Ut	25		05	10	06	52	11	36	13	52	16	17	17	48
30	Sr	26		05	11	06	53	11	36	13	51	16	17	17	48

DECEMBAR 1994. - 1415. H. GOD.

DAN			Praznici, faze mjeseca i drugi astronomski podaci	Zora		Izlaz sunca		Podne		Ikindija		Akšam (zalaz Sunca)		Jacija	
Po kalendaru	U sedmici	Po takvimu		h	m	h	m	h	m	h	m	h	m	h	m
1	Če	27		05	12	06	54	11	36	13	51	16	16	17	47
2	Pe	28	**Džuma**	05	12	06	50	11	36	13	50	16	16	17	47
3	Su	29	Mijena mjeseca 00 h 55 m	05	13	06	57	11	37	13	50	16	16	17	47
4	Ne	1	***REDŽEB 1415.***	05	14	06	48	11	37	13	50	16	16	17	47
5	Po	2		05	15	06	59	11	38	13	50	16	15	17	46
6	Ut	3		05	16	07	00	11	38	13	50	16	15	17	46
7	Sr	4		05	17	07	01	11	39	13	50	16	15	17	46
8	Če	5	Uoči Lejletul Regaiba	05	18	07	02	11	39	13	50	16	15	17	46
9	Pe	6	**Džuma** Prva četvrt 22 h 07 m	05	19	07	03	11	40	13	50	16	14	17	46
10	Su	7		05	19	07	04	11	40	13	50	16	14	17	46
11	Ne	8		05	20	07	05	11	40	13	51	16	14	17	46
12	Po	9		05	21	07	06	11	41	13	51	16	14	17	46
13	Ut	10		05	22	07	07	11	41	13	51	16	15	17	47
14	Sr	11		05	23	07	08	11	42	13	52	16	15	17	47
15	Če	12		05	24	07	08	11	42	13	52	16	15	17	48
16	Pe	13	**Džuma**	05	24	07	09	11	43	13	52	16	16	17	48
17	Su	14		05	25	07	09	11	43	13	53	16	16	17	49
18	Ne	15	Pun mjesec 03 h 18 m	05	26	07	10	11	44	13	54	16	16	17	49
19	Po	16		05	27	07	10	11	44	13	54	16	16	17	50
20	Ut	17		05	27	07	10	11	45	13	54	16	16	17	50
21	Sr	18		05	28	07	11	11	45	13	55	16	17	17	51
22	Če	19	Prvi dan Zemherija	05	28	07	12	11	46	13	55	16	18	17	52
23	Pe	20	**Džuma**	05	29	07	12	11	47	13	56	16	18	17	52
24	Su	21		05	29	07	13	11	47	13	57	16	19	17	53
25	Ne	22	Posljednja četvrt 20 h 07 m	05	30	07	13	11	48	13	57	16	19	17	53
26	Po	23		05	30	07	13	11	48	13	57	16	20	17	53
27	Ut	24		05	30	07	13	11	48	13	58	16	20	17	53
28	Sr	25		05	30	07	14	11	48	13	58	16	21	17	54
29	Če	26		05	31	07	14	11	49	13	59	16	22	17	55
30	Pe	27	**Džuma**	05	31	07	14	11	50	14	00	16	23	17	56
31	Su	28		05	31	07	14	11	50	14	01	16	24	17	57

لجنة الإغاثة الإنسانية
مصر

HUMANITARNA POMOĆ EGIPAT

Ova humanitarna organizacija je osnovana 1984. godine, s ciljem pružanja pomoći ugroženim i unesrećenim. Njena predstavništva se osnivaju na najkritičnijim i najugroženijim područjima.

Pored predstavništava u Egiptu osnovana su predstavništva u Pakistanu, Tadžikistanu, Uzbekistanu, Kazahstanu, Somaliji, Albaniji, Mađarskoj, Kanadi, Velikoj Britaniji i Irskoj. Tu su i predstavništva u Zagrebu i Splitu, kao i predstavništva unutar Republike Bosne i Hercegovine: Sarajevu, Travniku i Bihaću, te predstavništvo u Zenici, koje nudi kao hediju ovogodišnji Takvim Muslimanima Republike Bosne i Hercegovine.

Molimo Uzvišenog Allaha da sljedeći Takvim poklonimo Muslimanima oslobođene Bosne i Hercegovine, in šaellah. Allah upućuje na pravi put i nema boga osim njega.

Predstavništvo
Zenica